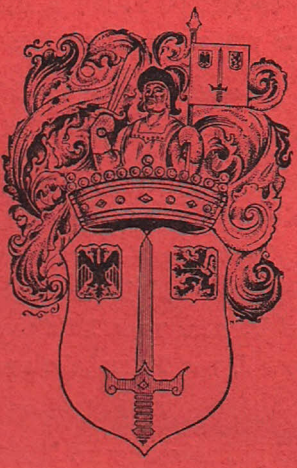
HET LAND VAN AALST

TIJDSCHRIFT VAN DE
HEEMKUNDIGE VERENIGING
« HET LAND VAN AALST »

Jaargang XIII — 1961 Nr. 5

AAN ONZE LEDEN !

Met dit nummer ontvangt U het voorlaatste van de **dertiende jaargang** van « Het Land van Aalst ». De redaktie is overtuigd dat de leden goed werden bediend. Alleen de penningmeester blijft met zijn zorgen zitten...

Het beheer van de « Heemkundige Vereniging van het Land van Aalst » betuigt hartelijk **dank,**

aan al haar trouwe leden, die aan de vereniging sinds vele jaren hun aanhankelijkheid hebben betoond;

aan haar ereleden en steunende leden, die het tijdschrift nodig heeft en op wiens steun verder wordt gerekend;

aan de vele leden, die ongedwongen een bijdrage van 120 fr. betaalden en aldus de financiële toestand van het verbond saneerden.

Tot **allen** een **DRINGEND verzoek ! Stort onverwijld uw bijdrage voor 1962,** die spijts de stijging van de drukonkosten, op **honderd frank** blijft behouden. Toch hoopt de redaktie dat, evenals vorige jaren, tal van goedwilligen hun bijdrage met **twintig frank** willen verhogen. Wij beloven U, o.m. voor 1962 een uitgebreide bijdrage van de hand van de heer J. van Twembeke over de heerlijkheden in het Land van Aalst.

Stort heden nog op postrekening nr. 5869.11 van « de Heemkundige Vereniging van het Land van Aalst », Brussel 19, hetzij uw bijdrage als gewoon lid, hetzij als steunend lid (200 fr.) of als erelid (500 fr.). Zelf storten spaart U en ons last en onkosten.

Nog één bede : Steunt « het Land van Aalst » door het aanwerven van **nieuwe leden !**

Bijdrage tot de Geschiedenis van het Godsdienstig Leven en de Kerkelijke Instellingen in het Land van Aalst tussen 1550 en 1621

VIERDE HOOFDSTUK

DE KLOOSTERS EN HET KLOOSTERLEVEN

In dit hoofdstuk gaat het slechts om sporadische nota's van de dekens voor enkele kloosters. Over de eksempte treft men weinig of niets aan, over de andere schaarse gegevens. De toestand schijnt er vóór de troebelen in het algemeen niet zo slecht geweest te zijn; ten tijde van de Katolieke Reformatie komen er toch nog enkele ergerniswekkende feiten voor, meestal in de vrouwenkloosters.

Voor het Land van Aalst worden mannenkloosters vermeld te Aalst, Ename, Geraardsbergen en Ninove. Over het klooster ten Hole te Melle komt geen enkel gegeven voor. Zusters treft men aan in de hospitalen te Aalst, Berchem, Geraardsbergen, Herzele, Liedekerke, Neigem, Ninove, Ronse, Schorisse, Velzeke en Viane. Verder de abdijen van Cistercienzerinnen te Aalst en te Grimminge en de proosdij van Norbertinessen te Serskamp.. Eveneens de Zwarte Zusters te Ronse en de begijnhoven te Aalst, te Geraardsbergen en te Ronse. Dit laatste onbewoond.

De meeste van deze kloosters mochten slechts een wel bepaald aantal leden tellen, volgens de gestichte prebenden, waarmee in hun onderhoud kon worden voorzien.

Aalst.

Het Klooster van de Willemieten.

Dit klooster werd in 1574 « lovenswaardig beheerd » en telde 13 kloosterlingen, w.o. 8 priesters. In 1582 werd het door de geuzen afgebrand en slechts in 1629 heropgebouwd.

De Abdij ten Rosen.

Gesticht in het begin van de 13e eeuw, werd de abdij door de geuzen verwoest, maar spoedig hersteld.

In 1613 werden hier geprofest Elisabeth van Exarde, geboortig van Geraardsbergen, 19 jaar oud en Magdalena Verswaelden, van Gent, 23 jaar oud; op 28 augustus 1614 kwam Maria van der Banck, van Oudenaarde, aan de beurt.

Het Ziekenhospitaal.

Dit klooster, waar in 1574 « de kloosterregel zeer goed werd onderhouden », telde 5 kloosterzusters, met een voorbeeldige overste Anna van den Eertbruggen. De kloosterlingen waren Judoca Lode-

wijks, Elisabeth van den Inde, Martina tsberen en Elisabeth van den Hove.

De toestand schijnt hier, na de beroerde tijd, veeleer verslechterd. Er heerst immers « grote onenigheid in het klooster van de Zwarte Zusters ». Over de eerwaarde moeder doen vooral twee jongere zusters hun beklag (1610). De vrede was hier in 1621 nog niet hersteld, gezien de overste onvoldoende de tucht deed naleven.

Het Begijnhof.

Op 28 juni 1620 werd Emerentiana van Humbeeck in het Klein Begijnhof als lekezuster geprofest en op 23 augustus 1620 Maria de Martigny als ordezuster. In 1622 worden moeilijkheden tussen de begijntjes aangegeven.

Berchem.

In het hospitaal zijn vier geprofeste religieuzen en 2 novicen van de Derde Orde van St. Franciskus. Deze hebben tot taak de reizigers onderdak te verschaffen gedurende één nacht per week, aan wie zij vanaf St. Maarten tot Pasen, vuur en soep (1) dienen te verschaffen. Er zijn 4 bedden, voor dewelke zij jaarlijks ongeveer 12 pond groot in graan ontvangen. Gezien de kloostergemeenschap over geen andere goederen beschikt, leven zij van handwerk; zij zijn zeer aanbevelenswaardig om hun waardige levenswandel (1569).

Vermoedelijk vooral ten gevolge van minder gunstige levensomstandigheden, trok een van de kloosterzusters, Katarina de Belijn, op bedeltocht naar Artezië, Henegouwen en Vlaanderen, wat de plaatselijke griffier schandalig vindt (1592).

Op 9 april 1609 werden hier, overeenkomstig de dekreten van Trente en de statuten van het Mechels Provinciaal Koncilie, twee jonge meisjes, die in het klooster wilden binnentreden, door de deken ondervraagd, nl. Agnes Sayteyts, d. Gisleen (16 j.) en Anna van der Hagen, d. Joannes (17 j.). Met de eerste gaat het in 1623 minder goed, gezien zij verdacht wordt het leven aan een kind te hebben geschonken (2).

De zusters houden zich sinds 1611 ook bezig met het onderwijs van de meisjes (1625).

Ename.

In de St. Salvatorabdij, van de orde van St. Benediktus, mag de deken geen visitatie uitoefenen (1572).

---

(1) « ... ignem et sorbitorum quod potagen vocant ».

(2) « Fama est quod soror Agnes de Saeteyt in hospitali pepererit a tribus circiter mensibus et proles lata sit per sororem germanam dictae Agnetis ad baptismum ad pagum de Hausserulle, episcopati Cameracensis, atque de nocte cum diceretur esse in puerperio, alligatus est annulis portae hospitalis linteo albo » (1623).

Geraardsbergen.

Het Klooster van St. Adriaan.

Deze abdij van Benediktijnen wordt door de abt goed beheerd (1592).

Het Klooster van de Paters Karmelieten.

De prior verricht parochiedienst in 1589; sommige kloosterlingen doen in 1607 dienst als « zangers » (3).

Het Klooster van de Grijze Zusters.

Deze zusters volgen ook de regel van de H. Franciskus en verlenen onderdak in het St. Janshospitaal aan arme reizigers (1592); hun gedragingen verwekken geen opspraak (1592).

Het Begijnhof.

In 1596 komt, naar de verklaring van de deken, hier een begijntje voor, die door haar lichtzinnigheid ergernis verwerkt.

Grimminge.

Het O.L. Vrouwklooster van Beaupré van de Cistercienserorde blijkt vooral bevolkt te worden uit het Romaanse taalgebied. De kapelaan is een religieus van Cambron (1605).

Hier werden op 2 september 1604 vijf religieuzen door de deken ondervraagd, waarvan vier hun geloften zullen uitspreken op de zondag onder het oktaaf van O.L. Vrouw Geboorte (12 september), de vijfde op 3 oktober, nl. Joanna Alard, d. Melchior (16 j.) van Valencijn, Anna Franchois, d. Petrus (16 j.) van Bergen, Elisabeth Anthoni, d, Hendrik (16 j.) van Betunne, Katarina de Tannois, d. Joannis, pachter van de abdij te Galmaarden (16 j.), Maria d' Hyne, d. Niklaas (20 j.) « Rupensis in Arduna ».

Op 17 juni 1607 werden 6 monialen, die hun proefjaar doormaakten, ondervraagd, nl. Margarita le Clercq, d. Joachim (16 j.) van Aat, Agnes de Baignies, d. Elias (16 j. 9 m.) van Bergen, Yolanda l' Evemit, d. Martinus (16 j. 6 m.) van Antwerpen, Joanna Robillart, d. Nikolaus (16 j.) van Atrecht, Maria de Brayne. d. Nikolaus (18 j.) van Bergen en Anna de Castolle, d. Remi (17 j.) van Antwerpen.

Volgende zusters werden op 19 april 1608 in voorbereiding op hun professie ondervraagd: Antonia de Samhoir, d. Paulus (17 j.) van « Qutosa », Magdalena de Febure, d. Jacobus (22 j.) van Atrecht, Joanna Thomas, d. Nikolaus (24 j.) van « Simpol » (Saint-Paul ?), Petronella Rumbaut, d. Joannes (18 j.) van Pruchier en Francisca de Flue, d. Jacobus (19 j.) van Aat.

Op 3 mei 1621 worden drie « convers » zusters geprofest, nl. Katarina de Lattre van Atrecht, Joanna Parquette « Arduensis » en Maria Bonde van Valencijn.

In 1642 zal deze abdij, onder de leiding van abdis Maximiliana van Oijenbrugghe, 70 religieuzen tellen.

Herzele.

Het hospitaal (4) van de Grijze Zusters (1599) herbergt slechts

(3) « Quaedam cantuaria exonerantur per ff. Carmelitas » (1607).

(4) De heer de Ligne, dorpsheer en stichter van het hospitaal, moet jaarlijks betalen 31 schell. 11 den. par., 20 hanen en 16 kiekens en het achtste deel van een kieken. Sinds 1595 werd die verplichting niet meer nagekomen (1606). — Omstreeks 1590 stond dit gasthuis onder het bestuur van Elisabeth a Lau, terwijl een tweede zuster, Elisabeth ab Abosch, ongehoorzaam het klooster heeft verlaten (Ra. Gent, fonds Bisdom, M. 62).

een zuster, waar er vroeger vijf waren. Er zijn hier maar twee bedden. Het klooster beschikt voor het onderhoud van de zusters en van de armen over 24 bunder landbouwgrond (1600).

De pastoor en de baljuw stellen voor deze zuster naar haar gewoon klooster terug te sturen, gezien er moeilijkheden bestaan tussen haar en de pastoor (1601). In 1602 was de vrede tussen beide hersteld, zodat de zuster kon blijven.

Liedekerke.

Het Hospitaal.

Hier is het hospitaal « door de voorgaende troubelen teelemael gheruineert ende als nu daer egheen religiosen en sijn » worden de goederen ervan door de heer en de zijnen verpacht, zonder evenwel de opbrengst aan de Armendis over te dragen. Nochtans blijft er nog één kloosterlinge, Anna van Liedeckerke (5) over, maar zij woont te Antwerpen samen met een Engelsman (1601, 1608) (6).

Het Klooster van de Karmelieten.

De paters Karmelieten bezaten hier een klooster, nabij de kapel van Muilem. Dit werd door de geuzen volledig vernield, zodat de aartsbisschop in 1618, op interdikt, verbiedt hier nog de H. Mis op te dragen.

Neigem.

Bezit eveneens een hospitaal met 2 kloosterzusters, waarvan één in dienst is te Brussel en de andere, Elisabeth Bruylants, hier verblijft (1592, 1595) (7). Deze zuster, die het kloosterkleed niet draagt (1599, 1600), wijdt zich in 1599 aan het onderwijs van de kinderen. De kapel doet dienst als schoollokaal. In 1603 wordt het hospitaal hersteld en in 1604 met schaliën gedekt. Vanaf 1604 dragen de zusters het religieus kleed op zon- en feestdagen en wanneer zij naar de kerk gaan. Het wordt hen nog niet toegelaten nieuwe kandidaten te aanvaarden (8).

In 1608 wordt een Cisterciënserin aanvaard, die vol toewijding is voor de kinderen en de zieken. De overste, die in 1611 en 1613 als verdacht in haar levenswandel wordt aangezien, blijkt in 1617 opnieuw de goede weg te houden. Zij bracht uit Doornik 3 meisjes mee, die op raad van de heer hier zouden worden ingekleed, maar waartegen de deken zich verzet en tevens de aartsbisschop waarschuwt, gezien het

---

(5) Natuurlijke dochter van de heer van Bernissart, van het geslacht van het huis van Liedekerke (1601).

(6) De rekening van het Xenodochium wordt eindelijk in 1615 voorgedragen en beloopt 1054 gulden 1 stuiver.

(7) De heer eigent zich alle rechten toe over het hospitaal en verpacht op eigen gezag de goederen, tot nadeel van de zusters, die hiervan niets ontvangen, « Item habuit hospitale horreum, quod vendidit meyerus pagi, et precium ejusdem expendit in usum militum aut pagi » (1592).

(8) « Optarent unam ac alteram admitti ad suam religionem » (Randnota : « Habeant ad tempus patientiam ») (1604).

klooster verdacht is en genoemd wordt « ecclesiasticum lupanarium » (1618) (9). De stichting komt verder in verval, zodat de inkomsten van de goederen ervan vanaf 1650 gebruikt worden tot het onderhoud van een kapelaan (M. 100).

Ninove.

St. Korneliusabdij.

Deze abdij telt in 1592 weinig kloosterlingen, zodat zij niet in staat is tal van pastoors door monikken te vervangen. In 1578 telde men er dertig stemgerechtigde monikken, in 1588 vijftien en in 1594 slechts twaalf (10).

Het Hospitaal.

Ook te Ninove is het hospitaal aan de zusters toevertrouwd. Volgens de stichting mogen er 5 aanvaard worden. In 1605 zijn er slechts vier zusters, die het onder mekaar zeer goed stellen. In 1608 wordt een novice uit Strijpen aangenomen; op 22 april 1620 wordt Magdalena Cortvrint geprofest. De tucht wordt evenwel niet bizonder goed nageleefd; tegen de geest van armoede wordt eveneens tekort gekomen en ontspanning wordt buiten het klooster gezocht, waartegen de deken in 1620 opkomt.

Op het einde van de 16e eeuw was de inrichting van het hospitaal zeer gebrekkig, zodat mannen en vrouwen, meisjes en jongens in dezelfde zaal de nacht doorbrachten, tot ergernis van de bevolking. In deze toestand werd nochtans verandering beloofd (1599).

Ronse.

Het Hospitaal.

In 1569 telde deze instelling 7 kloosterzusters.

Vanaf 1606 worden zij aangegeven als zich toewijdend aan het onderwijs van de meisjes en kleine kinderen.

Het Klooster van de Zwarte Zusters, gen. St. Annaklooster.

Deze kloostergemeenschap, volgens de regel van de H. Augustinus (1595), telde 5 geprofeste zusters en 2 novicen (1569). In 1592 zijn er nog slechts 3 geprofesten, nl. de overste Adriana de la Cambre (96 jaar oud), Anthonia Fallon (50 j.) en Margareta Bally, en twee novicen, Joanna Mortie (16 j. 6 m.) van Doornik en Laurentia Pottie (16 j.), die op 25 oktober werden geprofest. De zusters leven van handarbeid.

De roepingen blijken hier zeer talrijk. Op 26 oktober ontvangt Maria Provoost (25 j.) het kloosterkleed en wordt geprofest op St. Markusfeest 1595. Na St. Baafs 1595 wordt Margareta le Loucq (18 j. ½), van Bossuit (11), geprofest; op 22 augustus 1596 doet Christiane (20 j.), d. van Arnold, uit Hamayde, haar intrede en wordt op St. Michiel geprofest; op 13 april 1597 zijn

(9) Lupanaria = meretrix (**Du Cange,** IV, 161).
(10) **E. Valvekens,** *De Zuid-Nederlandse Norbertijnerabdijen en de opstand tegen Spanje,* blz. 157-159, 241-244.
(11) « Affirmat se audivisse legi regulam S. Augustini in Gallicam linguam translatam » (1595).

er twee novicen, nl. Maria Spicaert (19 j.), d. van Willem, uit Doornik, die op 2e Sinksendag wordt geprofest, en Hermana Colyt (19 j.), d. Petrus, van Ronse, die in mei wordt geprofest; op 16 maart 1598 wordt Damiana Cardon (25 j.), d. Joannis, van Doornik, door de deken ondervraagd en komt nauwelijks na een maand noviciaat aan de beurt voor de professing op O.L. Vrouw Boodschap; op 10 juni 1603 wordt Barbara de Grave (19 j.), d. van Maarten, geprofest; op 26 mei 1606 volgt de intrede van Joanna van der Varent (18 j.) en de professie op 13 juni: op 5 juni 1609 intrede van Magdalena de la Vigne (21 j.), d. Frans × Jacoba Haussart, van Woudeke, die op St. Pieter en St. Paul wordt geprofest; op 30 augustus 1611 noteert men de intrede van Maria du Ho (18 j.), d. Joannis, uit Annières, die op 11 oktober 1611 haar profes deed; op 9 juli 1619 wordt Katarina de Man aangenomen; op 20 juni 1621 wordt Michaëla Carnaille gekleed en op 12 juni 1622 geprofest; op de vooravond van het feest van St. Michiel in september 1623 wordt Joanna Fore of Foure ingekleed en op 24 oktober 1623 geprofest.

Ook deze zusters houden zich te Ronse bezig met het onderwijs van de meisjes en kleine kinderen (1606 en volgende jaren).

Het Begijnhof.

Het begijnhof telde vroeger 12 begijntjes, maar de proost van het kollegiaal kapittel van St. Hermes, tevens heer van Ronse, maakte zich van de bezittingen meester (1569) (12).

Schorisse.

Hier werd een hospitaal, onder de bescherming van de H. Margareta, gesticht door de heer, voor 6 kloosterlingen (13). De heer verleent de prebenden in overeenstemming met het klooster, uitgezonderd voor één, die hij zonder toezicht benoemt. Er zijn er nu zeven, w.o. een door de bisschop van Kamerijk aangeduid (1569).

De zusters moeten instaan voor 7 bedden, 5 voor de mannen, 2 voor de vrouwen, gedurende één nacht, aan wie zij vanaf St. Maarten tot de Vasten dagelijks soep dienen te geven (1569).

De overste was in 1583 ziekelijk en 83 jaar oud, zodat de deken oordeelde dat zij een vervangster of medehelpster diende te krijgen.

In 1593 zijn hier 4 geprofeste religieuzen, nl. de overste Nikolea Barbiers (56 j.), Margareta de Marckvos (46 j.), Francisca Petri Arnoldi (36 j.) en Joanna Hertijn (22 j.). De novice Georgia Taffin (17 j.), van Doornik, wordt op 12 oktober geprofest. Op het feest van de Kruisverheffing (8.4.1604) doen Barbare de Namur (19 j.), d. Martinus, van Aat en Klara Farmard (16 j.), d. Andreas, van Chièvres, hun religieuze geloften (1604). Zodat er in 1604 acht religieuzen zijn.

Op 3 augustus 1614 wordt Anna Vaillan (17 j.), d. Petrus, geprofest en op St. Elisabeth 1614 Joanna de Hayere (17 j.), d. Kristofoor; op 25 maart 1624 wordt Katarina Spitaels, van Everbeek, ondervraagd, op 2 mei 1624 ingekleed en doet op 3 juni 1625 plechtige geloften.

In 1593 opende zuster Margareta Marckvos een school voor slechts 4 of 5 kinderen, waaraan zij zich zonder veel vrucht blijft toewijden. De meisjes en kleine kinderen van Schorisse leren hier lezen en schrijven. In 1606 wordt dezelfde zuster nog vernoemd; in 1621 is er sprake van « een van de zusters ».

(12) « Est in Francisia fundus in quo fuit eorum habitatio, in quo prepositus constituit carceres suos » (1569).
(13) Er mogen er 7 zijn (1593).

Serskamp.

Het klooster van Tussenbeken is een vrouwensticht van de Norbertijnerorde. Op 12.2.1566 werd aan de monialen toelating verleend een toevlucht te zoeken binnen Brugge, op het begijnhof. Op 17 september 1577 werden de kloostergoederen aangeslagen, de teruggekeerde religieuzen verjaagd en het klooster verwoest (14). Einde van de 16e eeuw verbleven enkele zusters, gezien de gevaarlijke toestand, in een huisje van het begijnhof te Gent, terwijl een ander gedeelte verzamelde te Aalst. In 1599 vestigde de gemeenschap zich opnieuw te Serskamp. De inkomsten bedroegen begin van de 17e eeuw slechts 400 gulden.

Velzeke.

Het hospitaal (15) wordt geleid door de Grijze Zusters, « geplukt uit de kloosterwijngaard van Viane » (1589). Hun levenswandel week evenwel af van de goede weg (1592), zelfs zover dat de « geestelijke moeder op 11 september 1596 natuurlijke moeder werd » (16), tot ergernis van de bevolking (1597).

Op 20 februari 1609 wordt Barbara Feliers ondervraagd, in voorbereiding op haar professie, volgens de regel van St. Franciskus.

Viane.

Hier is een klooster van zusters, die de derde regel van de H. Franciskus volgen (1604) of er soms, tot grote ergernis, te ver van afwijken (1625) (17). Ook hier geven de zusters onderricht aan de meisjes (1604, 1608) en wijden zich in het gasthuis van St. Juliaan « aan de arme lieden ende pelgrims » (18). Bij de opheffing van het klooster in 1629 telde de gemeenschap zes religieuzen, die naamtekenen als volgt : suster Jenne Cots, suster Elisabeth van Herreweghen,

---

(14) **M. de Meulemeester,** *Les Sœurs Norbertines de Tusschenbeek,* in *Analecta Praemonstratensia,* T. IV, 1928, p. 38, 39.

(15) « Xenodocheum peste » (1589).

(16) « Mater grisearum sororum in proprio monasterio XI Septembris facta est naturalis mater, ex coitu, ut fertur, cum Gasparo Ruyskensvelt (pastor in Erwetegem), tantopere a suis laudato » (1596).

(17) « Sunt hic sorores valde scandalose viventes, ex illis una peperit et sine publica penitentia adhuc tolleratur non sine scandalo incolarum » (1625).

(18) Dit gasthuis werd gesticht in 1361 in de nabijheid van « het cappelleken van Ste Julien », ter uitvoering van het testament (opgemaakt op 9 mei 1356) van Gheeraert van Cockenbecque, « Claes zoene, wijlen was van Viane sciltknape ». De zusters, aan wie de stichting werd toevertrouwd, waren belast dagelijks te « decken met lijnen laeckenen vier beddens ende logeren ofte ontfanghen twaelleff gasten ofte pelgrims... ende elck geven een schotel potagie daghelijcx ende onder al eenen mutsaert » (copie van 1629). — Op 3.11.1629 werden de zusters naar verschillende kloosters gestuurd in Vlaanderen, gezien de kerkelijke overheid de toelating weigerde het afgebrande klooster herop te bouwen (Ra. Gent, fonds Bisdom, M. 169).

suster Lucie de Mee, sœur Saincte Jouret, sœur Chrestienne Jouret en sœur Marie ... [ontbreekt] (19).

* * *

Volgens de dekanale bezoeken telde het Land van Aalst begin van de 17e eeuw tien hospitalen of gestichten, die onderdak verleenden aan de reizigers. Drie volgen de derde regel van de H. Franciskus, twee volgen deze van de H. Augustinus (Zwarte Zusters) en twee andere zijn Grijze Zusters.

De Romaanse invloed is overwegend in de abdij van Beaupré en het hospitaal te Ronse, en slechts ten dele in de kloosters van Schorisse, Neigem en Viane; alles laat vermoeden dat de voertaal in de beide eerste het Frans was.

---

(19) Ra. Gent, fonds Bisdom, M. 169. De Naamtekening van deze zes zusters komt voor op een stuk van 4 juni 1629, terwijl deze van de zusters Lucie en Marie ontbreekt op een ander stuk, dat op 11 mei 1629 door de deken van Geraardsbergen als overeenstemmend met het oorspronkelijke werd verklaard.

VIJFDE HOOFDSTUK

DE DEMOGRAFISCHE EVOLUTIE VAN DE BEVOLKING IN HET LAND VAN AALST

Het is opvallend hoe de demografische inzinking, die zich voordoet tussen 1570 en 1585, samenvalt met de godsdienstoorlog in onze gewesten, en door deze rechtstreeks en onrechtstreeks wordt beïnvloed. De demografische depressie is niet het gevolg van enig zedelijk probleem, zelfs niet op de eerste plaats van de troebelen, nl. de uitwijking uit godsdienstige overtuiging, de niet te overschatten gevallen van terechtstellingen en het groter aantal van dezen die bij de oorlogsgebeurtenissen werden gedood; de demografische inzinking is vooral te wijten aan de besmettelijke ziekten, die ter oorzake van de ontreddering en de ondervoeding van de bevolking, werden in de hand gewerkt.

Betreffende de uitwijking van ketters vóór de Beeldenstorm ontbreken in de dekanale bezoeken de gegevens; schaars komen ze voor in de Rekenkamer. Deze cijfers worden veelal opgedreven, al blijkt hun aantal niet overdreven groot, zelfs niet in het Ronsische.

In aanhangsel I worden de getallen aangegeven van de Paashouders, zoals zij voorkomen in de dekanale verslagen. Om tot het aantal inwoners te komen voor het dorp, dienen deze getallen met de helft verhoogd te worden, gezien het aantal niet-kommunikanten (kinderen) mag geschat worden op 1/3 van de bevolking.

Wij hebben betracht het bevolkingscijfer voor het Land van Aalst vast te stellen 1/ omstreeks 1570 (vóór de grote krisis), 2/ omstreeks 1590 (na de krisis), 3/ omstreeks 1615 (dus 25 jaar later) en 4/ in 1625 (35 jaar later).

1/ *Omstreeks 1570.*

Voor deze periode worden voor de meeste parochies het aantal kommunikanten verstrekt, uit het jaar 1567/68 of (en) 1574/1576. Het totaal voor deze parochies bedraagt 57.179 kommunikanten.

Voor de ontbrekende parochies, nl. Gavere met in 1614 140 kommunikanten (wat voor 1592 o. 80 zou bedragen), Meerbeke met in 1592 140 kommunikanten, Neigem met in 1595 30, Ninove met in 1592 400 en Waarbeke-Nieuwenhove met 70 in 1594. Bij de vermenigvuldiging van de aangegeven getallen met 5 (1) bekomt men ongeveer het aantal paashouders op deze parochies omstreeks 1570, met een totaal van 3600.

Uit de samentelling van deze beide totalen bekomt men 60.779 eenheden.

Daarbij dienen nog gevoegd te worden de 460 personen, die vol-

(1) Op de dorpen, waarvan wij de vergelijkende cijfers bezitten, verminderde het aantal kommunikanten gemiddeld met 4/5.

gens de rekeningen van de Rekenkamer voor het Land van Aalst, in 1566/67 hun heil zochten naar veiliger streken.

Nieuw totaal : 61.239 volwassenen.

Om het bevolkingscijfer te benaderen dient dit koëfficiënt met 1/3 niet-kommunikanten te worden verhoogd. Zodat de bevolking van het Land van Aalst omstreeks 1570 bij benadering mag geraamd worden op 90.000 inwoners.

2/ *Omstreeks 1590.*

Alsdan was de toestand in het Land van Aalst reeds betrekkelijk genormaliseerd en was een algemene verbetering tot stand gekomen bij een bevolking, met ongeveer 2/3 verminderd tegenover de vorige periode.

De grote oorzaak van deze bevolkingsafname is te zoeken in de besmettelijke ziekten, vooral de pest, die de bevolking heeft uitgedund. Zo werd de stad Geraardsbergen in 1567/68, maar vooral in 1578 tot november 1580 door een verschrikkelijke pest geteisterd, die einde 1578 800 slachtoffers maakte (2). Te Aalst woedde dezelfde gesel in augustus en september 1580 (3). Ook Ninove bleef van die gesel niet gespaard : in 1571 en 1572 maakte de pest hier talrijke slachtoffers, evenals in 1576; in juni en juli 1581 woedde een besmettelijke ziekte, die veel slachtoffers maakte (4). Asse (buiten het Land van Aalst, maar behorend tot de dekenij Aalst) werd in 1574 door de deken niet bezocht, omdat de pest er heerst. Heel het Land van Aalst werd er zwaar door getroffen, en hierin ligt, naar mijn bescheiden mening, de belangrijkste faktor van de gevoelige afname van de bevolking.

Ook de oorlogsgebeurtenissen blijken hieraan niet vreemd, maar veel meer onrechtstreeks als rechtstreeks, gezien de ziektekiemen werden meegedragen door de troepen en de vluchtelingen. Ten gevolge van de oorlog werden o.m. te Lede, op 8 mei 1581, ongeveer 150 burgers door de Gentenaars gedood (5). Voeg daarbij nog de bannelingen, van wie het aantal zeker dat van 1566/67 niet bereikt.

Het totaal van de kommunikanten bedraagt voor de aangegeven

---

(2) **Victor Fris,** *Geschiedenis van Geraardsbergen,* blz. 182, 185. Gent, 1911. — Ook in de dekanale bezoeken staat dit vermeld : « magister Adrianus de Dier... in hoc belli tumultu peste e medio sublatus est » (1589, Geraardsbergen).

(3) **De Cacamp,** in *Het Land van Aalst,* jg. IX, 1957, blz. 8. — « Zij (de pestziekte) verscheen opnieuw in 1580, tijdens de belegering van Aalst door de Geuzen, en met zulke woede, dat, volgens genoemd handschrift (van Adriaan Barland) bijna geen enkel huis er van bevrijd bleef » (**Frans de Potter** en **Jan Broeckaert,** *Geschiedenis der Stad Aalst,* III, blz. 104).

(4) **H. Vangassen,** *Geschiedenis van Ninove,* II[e] Dl., blz. 315, 323. Ninove, 1960.

(5) **Fr. de Potter** en **Jan Broeckaert,** o.c., blz. 238. Eveneens bij **Bernardus de Jonghe,** *Gendsche Geschiedenissen ofte Kronijke van de Beroerten en Ketterij binnen en ontrent de stad Gend,* blz. 252 : « de drij priesters, met ontrent honderd vijftig mans vrouwen en kinders, quamen daer zeer ellendig aen hunne dood, 't grootste deel verbrand en de andere gedood zijnde van de vijanden... ».

parochies 14.252. Voor de parochies waarvan de gegevens ontbreken, kan het aantal in vergelijking geschat worden, voor Aalst op 1000, voor Appels op o. 100, voor Baardegem op o. 75, voor Borsbeke op 70, voor Erembodegem op o. 300, voor Erondegem + Ottergem op o. 170, voor Erpe op o. 175, voor Gavere op o. 60, voor Gentbrugge op o. 70, voor Geraardsbergen op o. 475 (in 1594 182 gezinnen), voor Haaltert op o. 240, voor Herdersem op o. 65, voor Hillegem op o. 80, voor Hofstade op o. 150, voor Kerksken op o. 40, voor Lede op o. 300, voor Meldert op o. 150, voor Melsen op o. 75, voor Mere op o. 100, voor Moorsel op o. 200, voor Nederboelare op o. 20, voor Nieuwerkerken op o. 170, voor Oordegem op o. 150, voor Oudegem op o. 100, voor Serskamp op o. 70, voor Teralfene op o. 75, voor Viane op o. 170, voor Vlekkem op o. 20, voor Vlierzele-Bavegem op o. 150, voor Wanzele op o. 30, voor Welle op o. 70, voor Wichelen op o. 300, voor Wieze op o. 100, voor Zandbergen op o. 150, voor Zonnegem op o. 40, voor Zottegem op o. 200. Hetzij in totaal 5.730.

Beide cijfers samen bedragen 19.982 kommunikanten, te verhogen met o. 10.000 niet-kommunikanten, wat wijst op een bevolking voor het Land van Aalst van ongeveer 30.000 zielen.

3/ *Omstreeks 1615.*

Alsdan beloopt het aantal paashouders 33.300. Slechts voor een drietal parochies ontbreken de nodige gegevens, nl. voor Gentbrugge, Moorsel en Westrem, te samen te schatten op o. 700 kommunikanten. Hetzij in totaal 34.000, te verhogen met o. 1000 volwassen niet-kommunikanten en 17.000 kinderen. Dit vertegenwoordigt voor het Land van Aalst een bevolking van o. 52.000 inwoners.

4/ *In 1625.*

De gegevens in de dekanale bezoeken zijn minder volledig en ontbreken voor tal van parochies. 36.943 kommunikanten worden aangegeven.

Volgende parochies ontbreken, waarvoor cijfers voorkomen in 1615 -(en welke naar schatting met 1/6 dienen vermenigvuldigd te worden om het bevolkingscijfer van 1625 te benaderen), nl. Appels met in 1615 200 kommunikanten, Baardegem met 130, Borsbeke met 122, Burst met 220, Gijzenzele-Landskouter met 80, Grimminge met 100, Lemberge met 60, Melle met 350, Merelbeke met 350, Okegem met 143, Oudegem met 210, Ressegem met 120, Serskamp met 140, St.-Lievens-Houtem met 300, Smetlede met 100, Vlierzele + Bavegem met 300, Wanzele met 39, Wichelen met 600, Zonnegem met 60. Voor Gentbrugge ontbreken alle gegevens. Het totaal voor voornoemde parochies mag geschat worden op o. 5.000 kommunikanten. Met de toevoeging van ongeveer 500 niet-kommunikanten, mag de volwassen bevolking geschat worden op o. 42.000. Te verhogen met o. 21.000 kinderen onder de 12 jaar. Wat voor het Land van Aalst in 1625 een bevolking betekent van o. 63.000 inwoners.

* * *

Wat vertegenwoordigen de steden van het Land van Aalst, nl.

Aalst, Geraardsbergen, Ninove en Ronse, in deze bevolkingscijfers ?

Aalst telde in 1574 o. 4.000 kommunikanten, hetzij 6.000 inwoners.

Geraardsbergen had in 1615 950 kommunikanten, hetzij o. 1.375 inwoners; in 1625 o. 1.200 kommunikanten of 1.800 inwoners.

Ninove telde in 1592 400 kommunikanten of 600 inwoners; omstreeks 1615 750 kommunikanten, hetzij o. 1.075 inwoners; in 1625 850 kommunikanten of o. 1.275 inwoners, wat evenwel op een gevoelige achteruitgang wijst tegenover de vorige jaren.

Ronse telde in 1569 2.800 paashouders; in 1574 3.300, hetzij o. 5.000 inwoners; in 1615 1.600 of 2.400 inwoners; in 1625 o. 2.000 kommunikanten, hetzij o. 3.000 inwoners.

* * *

Overduidelijk blijkt de demografische achteruitgang in het Land van Aalst gedurende de godsdienstroebelen. Hieraan hebben verschillende faktoren schuld, maar de voornaamste oorzaak ligt in de pestepidemie. Eens de vrede hersteld, volgde opnieuw een geleidelijke aangroei van de bevolking.

BESLUIT

De behandelde periode is gekenmerkt, zoals het leven van ieder mens, evenals het bestaan van elk volk, door een licht- en schaduwzijde, maar vertoont dit verheugend verschijnsel, dat de drukkende schaduw verdreven wordt door een toenemende zonneklaarte. De Kerk heeft, dank zij de dekreten van het Koncilie van Trente en talrijker en vuriger bisschoppen, een ware vernieuwingskuur doorgemaakt. God's geest heeft over de Kerk gewaaid. Men kan niet anders dan hier God's werk erkennen. Menselijk gezien en geoordeeld kan men er alleen aan toevoegen : het was juist op tijd !

Uit alles wat voorafgaat, merkt men duidelijk de godsdienstige heropstanding van de bevolking in het Land van Aalst en tevens de heropbouw van het puin door de godsdienstoorlog veroorzaakt, gevolgd van het herstel van het kunstpatrimonium der kerken. Ook van de zware beproeving, door de pest in deze gewesten veroorzaakt, zal het volk zich langzaam herstellen.

Zowel het hoofd als de leden van de H. Kerk werden, dank zij de doorvoering van de dekreten van Trente, gezonder. De geestelijkheid werd beter op haar taak voorbereid en nam deze meer ter harte; een betere vorming, een grotere ontwikkeling, een hoogstaander geestelijk leven zal haar invloed op het volk herstellen en verstevigen. De gelovigen zelf leerden hun geloof beter kennen, waarmee meer geloofsbeleving gepaard ging.

De geloofskrisis, ten gevolge van het Protestantisme, heeft de geestelijkheid en het volk wakker geschud en de kerkelijke overheid, geholpen door het burgerlijk gezag, waakte er over dat de vernieuwing zich niet slechts tot het uiterlijke zou beperken, maar tot de innerlijke mens zou doordringen. Wetenschappelijke en zedelijke vorming zou de geestelijkheid op haar priestertaak voorbereiden; predikatie en katechisatie zou het volk beter vertrouwd maken met het ware geloof en ingaan tegen een woekerend bijgeloof.

Met de aanvang van de 17e eeuw begint tevens de groeiende opgang van het vernieuwde godsdienstig leven, onder de leiding van aartsbisschop Matthias van den Hove, dat onder zijn opvolger aartsbisschop Jaak Boonen nog intensiever zal worden uitgebouwd en als een nog dwingender plicht aan de geestelijkheid, en door haar aan het volk, zal worden voorgehouden.

Het zou onrechtvaardig en onjuist zijn, hier ook niet te wijzen op een andere faktor, waaraan het godsdienstig vernieuwingswerk van de Katolieke Reformatie haar uiteindelijk sukses grotendeels te danken heeft, nl. de loyale en onbaatzuchtige medewerking van de aartshertogen Aalbrecht en Isabella, die de triomf van de Kerk over het Protestantisme in onze gewesten hielpen tot stand brengen. Kerk en Staat hebben samen gewerkt om het opkomend Protestantisme te vernietigen en de katolieke hervorming met goed gevolg door te voeren.

BIJLAGE I

DE PAASHOUDERS IN DE VERSCHILLENDE PAROCHIES VAN HET LAND VAN AALST (1)

	Aalst	*Aaigem*	*Amengijs*	*Appels*	*Appelterre*	*Aspelare + Nederhasselt*
1565		400		240	o. 400	400 (2)
1567			378	240		
1574	o. 4000		o. 400	o. 300		
1576						
1589						
1592		127	o. 160		110	170
1593						
1594						
1595						
1596			o. 200			
1597			o. 200			
1598			160		160	200
1599			160			
1600			160			
1601			o. 200			
1602						
1603			217			
1604			219			
1605			o. 130		250	
1606			246			
1607			260			
1608			260		170	
1609			125			
1610			256			
1611					200	o. 400
1612						
1613		238	+ 200			
1614			289	200	250	o. 450
1615			311			
1616			303		200	o. 450
1617			306		220	350
1618			300		230	337
1619			348			
1620			400		200	358
1621			400		220	390
1622			400			350
1623			400		250	360
1624			400		250	360
1625		318	400		248	360
1626						
1627				241		

(1) Deze gegevens worden gelicht uit de dekanale verslagen en de parochiale bundels. In deze laatste komt het verslag voor van 1565.
(2) hiervan 1/3 voor Nederhasselt (M. 22).

	Baaigem	*Baardegem*	*Balegem*	*Beerlegem*	*Berchem*	*Borchtlombeek*
1565				220		
1567	250		650		o. 900	
1574	200	o. 200		200	o. 900	
1576						300
1589	40					
1592	50		200	90	o. 500	
1593						100
1594	100			o. 90	o. 500	
1595						
1596	100			o. 90	o. 500	
1597	100			125	o. 500	
1598				80	o. 500	
1599				o. 100	o. 500	
1600				o. 80	o. 500	
1601				107	512	
1602				104	522	
1603				103	524	
1604				104		
1605				120	558	
1606				126	590	
1607				106	o. 600	
1608				99	575	
1609					515	
1610					o. 600	
1611				113	o. 600	
1612				106	560	
1613	150		o. 500	114	650	
1614	150	130	600	112	o. 600	250
1615				127	639	± 250
1616				117	650	250
1617				137	658	360 (3)
1618				128	708	
1619	150		525	135	720	360 (3)
1620				140	720	360 (3)
1621	150				720	360 (3)
1622	150		600	o. 150	730	
1623	150		o. 600	o. 150	750	
1624	218		600	o. 150	o. 750	
1625	210		600	200	800	
1626						
1627		140				

(3) Borchtlombeek samen met de afhankelijkheid Strijtem.

	Borsbeke	*Bottelare*	*Burst + Bambrugge*	*Deftinge*	*Dender-houtem*	*Dender-leeuw*
1565	180			350		
1567	(65 huizen)	o. 100	250			
1574	155	125	250	350		
1576					o. 1000	400
1589				80		
1592		35	o. 40	80	200	135
1593					130	
1594		60		120		
1595						
1596		o. 50		120		
1597		50		140 (4)		
1598				200		
1599				150		
1600						
1601						
1602						
1603						
1604						
1605						
1606						
1607						
1608				120		
1609						
1610						
1611				250		
1612						
1613		o. 70		250	400	
1614	122	o. 100	220	270	400	o. 300
1615						
1616						
1617				238		
1618				240		
1619		125		230		
1620				250		
1621		125		240		
1622		125		250		
1623		125		300		
1624		140		280		
1625		140		290	540	
1626						
1627						300

(4) « met de Fransen er bij », staat in de dekanale bezoeken.

	Denderwindeke	*Dikkele*	*Dikkelvenne*	*Edelare*	*Elene*	*Elst*
1565		50	o. 500			
1567				o. 400		336
1574			o. 500	450	150	350
1576	600					
1589					o. 28	
1592	340	40	o. 200	80	50	o. 60
1593						
1594		40	o. 300	84	50	o. 60
1595						
1596		40	o. 200	80	44	60
1597		40	o. 300	97	36	90
1598			250			
1599			250	117		o. 70
1600			250	o. 100		o. 90
1601				138		o. 70
1602			294			o. 90
1603			o. 300	145		124
1604	o. 500					
1605	o. 400		246	143		125
1606			256	152		o. 120
1607	456		283			120
1608			290	166		121
1609			289	203		127
1610				220		155
1611	456		300	190		150
1612			333	198		150
1613		o. 80	o. 330	220	104	o. 160
1614	470	o. 80	o. 330	220	104	154
1615			350	236		185
1616			371	240		160
1617	450		365	253		162
1618	457		377	240		170
1619	500	60	o. 400	260	118	165
1620	o. 500		o. 400	260		165
1621	547	60	o. 400	260	118	165
1622	530	60	o. 400		120	170
1623	560	60	o. 430	270	120	200
1624	560	60	420	270	125	200
1625	550	78	500	282	125	200
1626						
1627						

	Ename	*Erembodegem*	*Erondegem + Ottergem*	*Erpe*	*Erwetegem*	*Etikhove*
1565		800	250 + 120			
1567	250		375			600
1574	o. 300	o. 1000	400	330	450	o. 700
1576						
1589					o. 100	
1592					250	200
1593						
1594	90				350	o. 260
1595						
1596	o. 80		« pauci »		300 (6)	260
1597					300 (6)	+ 250
1598	104					300
1599	o. 100					350
1600	o. 100					250
1601	115					262
1602	125					250
1603	116					245
1604	128					o. 200
1605	124					
1606	126					293
1607						200
1608	131					300
1609	137					305
1610	127					
1611	139					312
1612	148					315
1613	155			250	280	o. 300
1614	166	500 (5)		200	o. 300	337
1615	168					379
1616	164					315
1617	o. 170					324
1618						o. 280
1619	171				396	380
1620						380
1621	171				360 (7)	o. 400
1622	171				400	o. 400
1623	180				400	o. 400
1624	180				383	o. 400
1625	180	600			383	o. 400
1626						
1627		570		241		

(5) 127 families.
(6) Erwetegem samen met Grotenberge.
(7) 115 families (M. 49).

	Gavere	*Gentbrugge*	*Geraards-bergen*	*Gijzegem*	*Gijzenzele + Landskouter*	*Godveer-degem*
1565			o. 1800	o. 140	o. 195	
1567		200		o. 140	o. 200	
1574				150		200
1576					o. 100	
1589						56
1592					75	80
1593						
1594				o. 60		80
1595						
1596						o. 72
1597						
1598						
1599						
1600						
1601						
1602						
1603						
1604						
1605						
1606						
1607						
1608						
1609						
1610						
1611						
1612						
1613					80 (8)	100
1614	140			100		o. 100
1615						
1616						
1617			950			
1618			900			
1619	126					118
1620			1050			
1621	126		1100			118
1622	126		1400			120
1623	125		1100			125
1624	128		1080			150
1625			o. 1200			
1626						
1627				148		

(8) Gijzenzele 40, 24 families; Landskouter 40, 16 families.

	Gontrode	*Grimminge*	*Groten-berge*	*Haaltert*	*Heldergem*	*Hemelveer-degem*
1565						150
1567	150			660		
1574		180	150	o. 730		125
1576					180	
1589		60				16
1592	60	60	32		50	
1593						
1594		o. 100	50			60
1595						
1596		70				60
1597		70				65
1598						60
1599						60
1600						
1601						
1602						
1603						
1604						
1605						
1606						
1607						70
1608						
1609						
1610						
1611		40				70
1612						
1613	100 (9)		60	400	133	80
1614		50	o. 60			80
1615						
1616						
1617		80				43
1618		66				40
1619		66				63
1620		66				50
1621		70				50
1622		70	100			50
1623		70	100		146	50
1624			125			60
1625		80	125		154	50
1626						
1627				452	162	

(9) 40 families.

	Herdersem	*Hermelgem*	*Herzele*	*Hillegem*	*Hofstade*	*Hundelgem*
1565						
1567	200		o. 340	353		150
1574	o. 200	o. 220			350	o. 160
1576				360		
1589						
1592			200			
1593		o. 100				o. 50
1594						
1595		o. 112				o. 50
1596		o. 100				60
1597		103				60
1598		103				
1599		o. 100				
1600		107				
1601		117				
1602		109				
1603		106				
1604		116				
1605						
1606		138				
1607		125				
1608		132				
1609		133				
1610		107				
1611		140				
1612		137				
1613		123	o. 130	125		100
1614		135	170	130	300	o. 100
1615		o. 150				
1616		o. 150				
1617		170				
1618		140				
1619		140	250			108
1620						
1621		140	250	200		108
1622		150	260	200		110
1623			250	200		110
1624			250	280		130
1625		150	250	280		
1626	170 (10)					
1627	196 (1630)				363 (1628)	

(10) 170 communicantes + 95 kinderen, 53 gezinnen (M. 61).

	Iddergem	*Idegem*	*Impe*	*Kerkem*	*Kerksken*	*Kwaremont*
1565	o. 200	o. 300			o. 170	
1567			80	o. 80		404
1574		o. 230	o. 130	o. 80	194	o. 400
1576	200					
1589						
1592	60		16 fam.		« pauci »	
1593				22		o. 200
1594		100				
1595				23		o. 200
1596		100	16 fam.	25		o. 200
1597		115	25 fam.	24		o. 200
1598		120		32		o. 200
1599		85		33		o. 200
1600		120		33		o. 200
1601				35		215
1602				32		o. 200
1603				33		212
1604				36		o. 200
1605				36		208
1606				34		218
1607				34		200
1608				34		225
1609				40		227
1610				38		250
1611		150		39		230
1612				37		250
1613			58	36	50	257
1614		170	58	37	50	340
1615				40		278
1616				42		290
1617		200		43		320
1618		198		45		o. 330
1619		170		40		345
1620		200		40		
1621		200		40		o. 350
1622		200		44		345
1623		200		50		400
1624		200		50		360
1625	160	240		60		380
1626						
1627	220		110		163	

	Lede	*Leeuwergem*	*Lemberge*	*Letterhoutem*	*Leupegem*	*Liedekerke*
1565		o. 200				
1567	650		150		436	
1574	o. 800	200	150		o. 450	
1576				225		360
1589		20	58			
1592	300	30	100	30		140
1593					110	
1594		36	100			
1595					112	
1596		65	100		109	
1597		65	100		109	
1598					125	
1599					120	
1600					109	
1601					160	
1602					o. 140	
1603					123	
1604					135	
1605					131	
1606					135	
1607					130	
1608					124	
1609					135	
1610					140	
1611					160	
1612					153	
1613	500	102	o. 60	o. 100	161	
1614	500	150		140	153	300
1615					153	
1616					161	
1617					162	
1618					185	
1619		113		125	187	
1620					187	
1621		113		125	187	
1622		113		125	200	
1623		113		125	200	
1624		125		167	200	
1625		125		167	200	300
1626						
1627	646					303
	(1628)					

	Lieferinge	*Maarke*	*Massemen*	*Mater*	*Meerbeke*	*Meilegem*
1565						80
1567		494	260	970		80
1574		o. 600	290	o. 1000		
1576	58					
1589			« pauci »			
1592	14	o. 150	100	o. 250	140	
1593						40
1594	14					
1595	30	o. 150	100	260		60
1596		o. 150				60
1597		250		300		45
1598	24 (11)	200		360		o. 70
1599		o. 200		o. 350	o. 200	o. 70
1600		250				
1601		298		373		69
1602		250		309		62
1603	25	o. 300		o. 370		o. 60
1604		220		380		65
1605	15	216		402		61
1606		240		450		
1607						
1608		227		453		55
1609		241		o. 454		67
1610						84
1611		263				68
1612		278		o. 500		82
1613		200	200	560		o. 82
1614	40	289	200	560	370	o. 40
1615	50	268		o. 565		90
1616	50	o. 170		680		93
1617	o. 50	276		657		78
1618	o. 50	o. 270		657	350	o. 100
1619	o. 45		200		400	73
1620						
1621	o. 45	o. 300	200	o. 800		73
1622		o. 300	200	600		74
1623		o. 300	200	o. 800		80
1624		o. 300	250	600		80
1625		340	250	700		150
1626						
1627						

(11) 8 families.

	Melden	*Meldert*	*Melle*	*Melsen*	*Mere*	*Merelbeke*
1565					o. 350	o. 450
1567	o. 800	400		125		
1574	o. 700	360				500
1576			600			
1589						150
1592			200			250
1593	o. 280					
1594						200
1595	300					
1596	350					200
1597	350					200
1598	o. 300					
1599	o. 300					
1600	o. 350					
1601	330					
1602	o. 325					
1603	327					
1604						
1605	364					
1606	356					
1607	376					
1608	o. 370					
1609	389					
1610	o. 400					
1611	o. 400					
1612	460					
1613	o. 400		350		250	350
1614	460	250		o. 225	245	
1615	496					
1616	o. 500					
1617	o. 500					
1618	506					
1619	500					
1620				125		
1621	500			125		
1622	500			125		
1623	600			130		
1624	550			130		
1625	600					
1626						
1627		320			296	

	Mespelare	*Michelbeke*	*Moerbeke*	*Moorsel*	*Moortsele*	*Munkzwalm*
1565	60				120	
1567		300		700	120	o. 300
1574	o. 80	o. 350	300	o. 600	120	o. 300
1576						
1589			o. 100			
1592				« pauci »		
1593	12 fam.					o. 90
1594			130		70	
1595		80				o. 90
1596		90	125		65	o. 70
1597		90	130		o. 70	o. 100
1598		90	o. 100			150
1599		101	99			100
1600		o. 90				o. 100
1601		136				160
1602		112				o. 100
1603		126				o. 100
1604		138				
1605		147				
1606		180	120			o. 100
1607		150	130			124
1608		148				156
1609		152				162
1610		o. 145				160
1611		120				160
1612		190				172
1613	30	125			75	o. 150
1614	25	150	150		o. 80	162
1615		o. 150				160
1616		200				250
1617		170	177			212
1618		175	138			212
1619		180	130		100	200
1620			140			
1621		o. 200	140		100	o. 200
1622		180	150		o. 100	200
1623		200	150		o. 100	220
1624		200	150		120	220
1625		250	200		120	220
1626						
1627	38			400		

	Munte	*Neder-boelare*	*Nederbrakel*	*Nederename*	*Nederzwalm*	*Neigem*
1565	o. 200		o. 800			
1567	200			o. 130	o. 90	
1574	o. 200		900	136	o. 100	
1576						
1589	80		o. 200			
1592	80		236			
1593					o. 54	
1594	100		300			
1595				46	o. 60	30
1596	100		280	50	o. 60	
1597	100		274	41	53	
1598				46	48	
1599				54	o. 50	11 of 12 fam.
1600				54	45	
1601				61	48	
1602			280	61		
1603				68	o. 50	
1604				64	50	11 fam.
1605				69		12 of 13 fam.
1606			360	66	59	31
1607			377	70	63	
1608				73	67	
1609				69	o. 70	
1610				83	63	
1611			430	75	68	50
1612				85	67	
1613	150		430	92	69	
1614	o. 150		500	102	78	60
1615				o. 100	o. 70	
1616				101	70	30
1617			500	104	72	
1618			450	o. 100	80	100
1619	180	20	500	140	62	90
1620		23	500	140		
1621	160	25	600	140	75	80
1622	160	24		150	62	125
1623	160	24		150	70	160
1624	220	24	600	150	70	170
1625	200	25	600	150	80	170
1626						
1627						

	Nieuwerkerken	*Ninove*	*Nukerke*	*Okegem*	*Onkerzele*	*Oombergen*
1565	500					
1567			839			
1571					o. 240	
1574	500		o. 800		200	
1576				180		160
1589					o. 30	
1592		400		50		
1593			o. 300			
1594						50
1595			o. 300			
1596			350			60
1597			o. 400			60
1598			o. 400			52
1599			o. 400			
1600			o. 400			
1601			231			
1602			o. 400			
1603			270			
1604			237			
1605			233			
1606			309			
1607			305			
1608			293			
1609			294			
1610			594 ?			
1611			344			
1612			380			
1613			o. 350			109
1614			o. 400	143		112
1615			o. 600			
1616			o. 600			
1617		750	o. 600		114	
1618		800	o. 600		115	
1619		900	560		150	
1620		1000			120	
1621		900	500		120	170
1622		900	500		120	170
1623		950			120	170
1624		959	550		120	130
1625		850	550		150	130
1626						
1627	440					

	Oordegem + Smetlede	*Ooster-zele*	*Opbrakel*	*Ophas-selt*	*Oudegem*	*Overboelare + Goeferdinge*
1565	510 (12)	o. 700	360	o. 250	225	o. 300 (14)
1567	o. 500	o. 700			o. 230	
1574			420	o. 400		300
1576		700				
1589			60			28 (15)
1592		312	80	200		60
1593						
1594			100			90
1595						
1596			100			94
1597			150	150		104
1598			160			
1599				147		o. 150
1600						
1601						
1602						
1603						
1604						
1605						
1606						160
1607				180		
1608				180		
1609						
1610						
1611			220	200		200
1612						
1613	350 (13)	o. 500			210	200
1614			230	260	200	150
1615						
1616						
1617			300	220		120
1618			320	229		150
1619	450		300	250		150
1620				240		120
1621	450		340	240		
1622	o. 500		500	250		150
1623	o. 500		500	260		170
1624	o. 500		500	232		180
1625	o. 500		400	250		160
1626						
1627					260	

(12) Oordegem 360, Smetlede 150.
(13) Oordegem 250, Smetlede o. 100.
(14) Overboelare o. 200, Goeferdinge o. 100.
(15) Overboelare 20, Goeferdinge 8.

	Outer	*Parike*	*Paulatem*	*Pollare*	*Ressegem*	*Roborst*
1565	o. 340	150	100		150	
1567					150	200
1574		150	o. 80			o. 200
1576	236			150	150	
1589						
1592	32			40	40	
1593	96		o. 30			67
1594						70
1595			o. 30			
1596		80	o. 30			o. 75
1597		80	50			o. 75
1598		o. 90	50	63		70
1599	120			58		
1600		o. 80	50			70
1601			43			82
1602			54			80
1603			58			83
1604			55			96
1605			48			o. 100
1606	140		44			
1607			42			95
1608			32			99
1609			45			109
1610			o. 30			106
1611			43	84		
1612			46			118
1613			49	o. 90		108
1614		o. 150	39	o. 80	120	150
1615			42			122
1616			46			150
1617	200	93	59	100		118
1618	200	100	42	100		153
1619	200	200	47	100		
1620	200	100	47	80		
1621	200	100		80		
1622	200	100		o. 100		
1623	200	100	50	o. 100		
1624	220	100	50	130		140
1625		120	60	130		
1626						
1627						

	Ronse		Rozebeke +	Rozenaken	Schelde-	Schelde-
	St. Maarten	St. Pieter	Wijlegem		rode	windeke
1565					o. 100	o. 600
1567	1200	1600	200	241	o. 100	600
1574	o. 1400	o. 1900	o. 150	250	160	650
1576						
1589						150
1592			26 (16)		75	170
1593	1050			150		
1594	1050				100	130
1595			o. 60	150		
1596	350	570	o. 60	o. 160	60	130
1597	o. 400	570	o. 100	o. 250	80	200
1598	o. 400	+ 500	o. 60	o. 250		
1599	o. 400	600				
1600	o. 400	o. 560	o. 60	o. 250		
1601	545	582	69	o. 160		
1602	o. 550	585	o. 70	o. 160		
1603	o. 550	590	o. 75	o. 160		
1604			62	o. 160		
1605				o. 160		
1606	583	630	70	o. 160		
1607	o. 600	636	80	175		
1608	625	o. 600	97	171		
1609	632	650	67	170		
1610	o. 600	o. 600	o. 70	o. 205		
1611	640	o. 600	60	93 !		
1612	653	o. 700	80			
1613	632	+ 600		o. 220		325
1614	o. 600		93	227	o. 100	350
1615	705	o. 900	o. 150	255		
1616	o. 600		109	246		
1617	600		143	230		
1618	o. 800		o. 150	239		
1619	900	o. 900	150	263	160	380
1620						
1621	o. 1000	o. 1000	150	263	160	380
1622	o. 1000	o. 1000	150	266	160	380
1623	o. 1000	o. 1000	180	300	160	380
1624	o. 1000	o. 1000	160	270	160	450
1625			160	300	160	450
1626						
1627						

(16) 15 families.

	Schendel-beke	*Schorisse*	*Semmerzake*	*Serskamp*	*St.-Ante-links*	*St.-Blasius-Boekel*
1565			300		270	
1567		1000	300			200
1574	180	o. 950	250	170		o. 400
1576						
1589			30			
1592			o. 30		60	
1593		350				27 fam.
1594	40		130			
1595		360				
1596	50	o. 350	130			o. 75
1597	50	o. 300	130	« pauci »		o. 77
1598		350				80
1599		250				
1600		o. 350				70
1601		340				79
1602		325				78
1603		360				79
1604						84
1605		380				
1606		378 (17)				
1607		400				108
1608		440				102
1609		455				120
1610		450				100
1611	126	450			80	112
1612		436				
1613		458	250	140		124
1614	130	489	o. 300	140	o. 90	120
1615		450				130
1616	140	518				160
1617	150	o. 500			120	167
1618	140	532			112	165
1619	150	570	250		120	146
1620	150					146
1621	140	o. 600	250		120	150
1622	150		250		120	150
1623	150		250		130	150
1624	150	o. 600	300		150	150
1625	150	o. 600	300		150	160
1626					137	
1627						

(17) Op een ander plaats schrijft de deken 444.

	St.-Denijs-Boekel	St..-Goriks-Oudenhove	St.-Kornelis-Horebeke	St.-Lievens-Esse	St.-Lievens Houtem	St.-Maria-Horebeke
1565		240		650		
1567	260		300		400	600
1574	o. 250	300	o. 300			o. 600
1576				700	456	
1589		106				
1592		130		200	60	
1593	o. 80		36			o. 250
1594		130				
1595	80		36			220
1596	o. 80	109	o. 60			190
1597	60	125	o. 100			150
1598	103		o. 100	277		207
1599	o. 100		o. 100			
1600	o. 60		o. 100	277		150
1601	79		103			219
1602	o. 60		o. 100			o. 215
1603	80		103			o. 222
1604	82		105			236
1605						
1606	93		112	359		260
1607	93		124	360		166
1608	101		128	350		256
1609	117		159			268
1610	169		144			260
1611	130		116	300		263
1612	130		140	450		252
1613		200	150		300	294
1614		200		450		289
1615	130		136			250
1616	140		156			350
1617	160		169	500		333
1618	144		o. 140	500		341
1619	150	250	177	500		350
1620	150			500		
1621	150	250	177	500		o. 400
1622	160	250	180	600		350
1623	150	250	200	600		o. 400
1624	160	250	200			380
1625	160	250	167	600		o. 400
1626						
1627						

	St.-Maria-Latem	*St.-Maria-Lierde*	*St.-Maria-Oudenhove*	*St.-Martens-Lierde*	*Smeerebbe*	*Steen-huize*
1565	160	500	o. 500	260	o. 40	o. 400
1567						
1574	o. 200	500		o. 300	45	500
1576						
1589		130	116	40	18	225
1592		130	130	o. 100	25	200
1593	o. 60					
1594		170	150	o. 100	27	160
1595	o. 60					
1596	o. 60	160	155	150	27 (18)	200
1597	84	160	160	100	9	200
1598	70	160		100	11	200
1599	70	180		o. 100	14	
1600	74		o. 160	o. 100		
1601	82				13	
1602	90				17	
1603	o. 90					
1604	77		230		4 fam.	
1605						225
1606	75			o. 150	3 fam.	
1607	79	240	o. 300	160	4 fam.	
1608	77					
1609	93					
1610	93					
1611	98	o. 260	+ 200		o. 20	250
1612	98					
1613	99	270			15	
1614	o. 102		350		20	260
1615	o. 100	o. 300				
1616	o. 100			o. 300		
1617	114	349	320	o. 300	22	360
1618	o. 100	314	320	250	22	350
1619	118	320	360	250		
1620	118	320	330	250	23	350
1621	118	330	340	250	25	
1622	118	340	430	260	23	400
1623	o. 200	360	440	260	23	400
1624	150	370	430	260	24	470
1625	124	400	440		23	467
1626						
1627						

(18) In 1596 6 families, in 1597 4 families, in 1598 3 of 4 families, in 1599 4 of 5 families, 1602 5 families.

	Strijpen	*Teralfene*	*Velzeke*	*Viane*	*Vlekkem*	*Vlierzele + Bavegem*
1565	o. 300		o. 700		40	500
1567	o. 300		o. 700		40	500
1574	o. 300	o. 200	700	350	60	550
1576						
1589	50		230			
1592			300		12 fam.	
1593						
1594	125		330	120		
1595						
1596	125		325	60		
1597	130		350	60		
1598						
1599						
1600						
1601						
1602						
1603						
1604						
1605						
1606				270		
1607						
1608						
1609						
1610					(19)	
1611				207		
1612						
1613	167		464		36	300 (20)
1614	170	150	+ 410	200	7 of 8	
1615					fam.	
1616				170		
1617				180		
1618				180		
1619	210			190		
1620				200		
1621		210	340	240		
1622	210		340	180		
1623	210		400	180		
1624	232		650	o. 200		
1625	223	160	650	o. 200		
1626						
1627						

(19) « slechts 8 gebouwen ».

(20) In de dekanale verslagen leest men, naar alle waarschijnlijkheid bij een vergissing door de deken : Bavegem 250 en Vlierzele 50. Het tegenovergestelde is veel waarschijnlijker. — In 1565 telde Vlierzele 300 en Bavegem 200 Paashouders.

	Vloerzegem	*Volkegem*	*Voorde*	*Vurste*	*Waarbeke + Nieuwenhove*	*Wanzele*
1565	o. 40		300	200		
1567		200		200		
1574	64			200		76
1578			400			
1589	10			o. 58		
1592	o. 20		80	o. 60	20 (21)	
1593						
1594	o. 20			122	70	
1595		94				40 fam.
1596	o. 20	94		75	65	
1597	o. 30	100		80	60	
1598		o. 100			128	
1599	34	o. 100				
1600	37					
1601		92				
1602		o. 90				
1603		97				
1604		106				
1605		111				
1606		114	166			
1607		122				
1608		108				
1609		126				
1610		120				
1611	o. 50	124	147		166	
1612		122				
1613	50	122		130		
1614	60	150		130	170	39
1615		135				
1616		153				
1617	36	150	258			
1618	36	o. 134	250		200	
1619	36	140	250		140	
1620	35		250	125	180	
1621	36	140	197	128		
1622	36	140	250	126	170	
1623	36	150	170	125	o. 200	
1624	36	140	250	130	180	
1625	36	150	260	140	o. 200	
1626						
1627						

(21) Waarbeke alleen.

	Welden	*Welle*	*Westrem*	*Wichelen*	*Wieze*	*Woubrechtegem*
1565		o. 150		o. 800		o. 200
1567	400	150		800	250	
1574	o. 400	o. 200		o. 1000	250	
1576			140			75
1589						
1592			74			70
1593	150					
1594						
1595						
1596	o. 150					
1597	150					
1598	156					
1599	250					
1600	o. 150					
1601	170					
1602	o. 200					
1603	o. 160					
1604						
1605	189					
1606	183					
1607	o. 180					
1608	210					
1609	o. 214					
1610	220					
1611	230					
1612	233					
1613	218		100	600	200	
1614	236		130			125
1615	o. 240					
1616	250					
1617	243					
1618	245					
1619	339		150			
1620						
1621	350		150			
1622	350		150			
1623	350		150			
1624	350		150			
1625	350	240	150			130
1626						
1627					276 ('29)	

	Zandbergen	*Zarlardinge*	*Zegelsem*	*Zonnegem*	*Zottegem*	*Zulzeke*
1565		o. 340			o. 400	
1567			600		o. 400	250
1574		350	o. 650	60		300
1576	400					
1589						
1592						
1593			o. 200			175
1594		100				
1595			250			
1596		100	150			o. 225
1597		120	o. 200		230	250
1598		155	150			200
1599			o. 250			o. 200
1600			o. 200		240	250
1601			o. 150			181
1602			156			252
1603						o. 200
1604			240			153
1605						160
1606			230			o. 160
1607			250			
1608			248			172
1609			o. 261			182
1610			270			194
1611	300		300			o. 185
1612			280			o. 185
1613			o. 200	60	o. 350	o. 170
1614	300	200	306		350	o. 250
1615			323			o. 250
1616			o. 300			o. 200
1617	400	200	350			250
1618	280	180	o. 310			261
1619	400	200	360		430	220
1620	280	200				
1621	280	200	o. 400		o. 430	250
1622	280	200	400		o. 440	230
1623	280	200	400		o. 450	250
1624	280	200	400			240
1625	400	200	400			230
1626						
1627						

BIJLAGE II

PASTOORS EN DESERVITORS IN HET LAND VAN AALST o. 1550 tot 1625 (*)

AAIGEM. — P. Joannes Schoemakere of Calcifex (1555-1610), — Des. Nicolaus van de Velde, kloosterling van Dielegem (1611-1616), — Des. magister Jacobus Vossels (1617, 1618), — P. Henricus van Steertegem (1619, 1623), — P. Joannes Perlaens of Perlau(t) (1623-1644).

AALST. — P. Segher van Hinghene (1495), — P. Egidius van Raffelghem (1555, 1565), — P. Martinus Baccius (1574, 1580), — P. magister Theodoor Sammelius of Dierik Sammele (1584-1608 †), — P. magister Joannes Beeckmans, ° Aalst, S.T.B. (1608-1639 †).

AMENGIJS. — P. magister Adrianus Daroaise of Daroise (pr. sinds 1550, past. 1555-28.2.1600), — P. Vincentius Hannon (1600-1613), — Des. Carolus Godefroy (1614, 1615), — P. Christophorus Laigneau (1616-1618), — P. Nicasius Walmaker (1619-1625).

APPELS. — P. Jacobus de Mey (1561, nog in 1582/85) († 1598), — Des. Adrianus Doolaghe (1592-1598), — P. Adrianus Doolaghe (1599-1611), — Des. Jan-Baptist van der Hulst (1612-1625) († 1667).

APPELTERRE. — P. Petrus Boniours (1544), — P. Frans van der Moten (1565), — P. magister Petrus Gillebert (1576), — P. Egidius de Brouwere (1588-1602), — P. magister Georgius Arents, ° Geraardsbergen (1603-1621), — Vacat (1622), — P. Petrus Stephani of Stevens (1623-1625).

ASPELARE. — P. Joannes Rassius of Raes (1565, 1576), — P. magister Robertus Vrancx (1586-1606), — P. magister Judocus Rijckbosch (1606, 1607), — P. frater Adrianus Mordack (1611-1614), — P. Joannes Ooghe (1616-1647 †).

BAAIGEM. — P. Jan de Hamere (1508-1548), — Des. mag. Adrianus de Hamere, Hamelius of Hameriq (1548-1608) (in 1608 89 jaar oud), — Des. Joannes Maquet (1609), — Des. Joannes Papeleux (1611-1614), — Des. Judocus Leckebuerne (1619-1630).

BAARDEGEM. — P. Ghisbertus de Raet (1555-1582/85), — Des. Joannes Meranus (1592-1603), — Des. Michael Borrontes (1604), — Des. Joannes Capponius of Chapon, Fransman (1605-1608), — Des. Bartholomeus Wouters (1611), — Des. frater Michael de Laport, kloosterling te Affligem (1612), — Des. magister Jacobus Nessens, S.T.B. (1613-1617), — Des. Adrianus Moens (1618), — Des. Andreas van Heijmbeeck (1619-1621), — Vacat (1622), — Des. Guilielmus van Hornen (1622-1625).

BALEGEM. — P. Joannes Liefghetal (1567-1596), — Vacat (1599), — Des. Adrianus Cabeliaw (1599-1601), — P. Gaspar de Carceris (1604, 1605 †), — P. Balduinus Guchtenare (1608-1614), — P. Jacobus Trecanus (1619-1622), — Des. Georgius de Feynin (1623-1625).

BAMBRUGGE, afhankelijkheid van Burst.

BAVEGEM, afhankelijkheid van Vlierzele.

BEERLEGEM. — P. Oliverus de Pottere (1565), — P. Franciscus van de Stricht (1575), — Des. Egidius Prieels (1592, 1593), — Des. Daniel Ronssele (1595-1600), — Des. Mattheus de Hamere (1601-1606), — Des. Egidius Lindanus of van der Linden (1607), — Des. Joannes Laerebeke (1608-1619), — P. Guilielmus Knapen of Servius (1620-1624), — Vacat (1625).

BERCHEM. — P. magister Petrus de Rautre (pr. sinds 1555, past. 1567-1569), — P. Oliverus Bossuut (1572-1575), — Des. Joannes du Fonteyne (1575), — P. magister Guilielmus Aelgoet (pr. sinds 1575, past. 1577-1625 †).

BORCHTLOMBEECK. — P. frater Antonius de Langhe (1576), — P. frater Judocus Facues, Facuus, Facuwes (1592-1606), — P. frater Helenus Stee-

---

(*) De gegevens komen zowel uit de verslagen van de dekanale visitaties als uit de parochiale bundels. P. = pastoor, Des. = deservitor of bedienaar.

lant (1607-1616), — P. frater Egidius Moortgat (1617-1628 v.). allen kloosterlingen van Ninove.

BORSBEKE. — P. Franciscus Vierendeels (1561-1582/85 †), — Des. Cornelius Cromphout (1596-1606 †), — Des. Petrus de Deyne (1606, 1607), — Des. frater Paulus de Weeze, kloosterling van Dielegem (1610-1615), — P. magister Antonius van Meerbeeck, S.T.B. (1616), — Des. magister Henricus de Cokere (1618-1641).

BOTTELARE. — P. Adrianus Jonckheere (1574), — Des. Joannes van den Bossche (1589, 1594), — P. frater Franciscus Hillaert, kloosterling van St. Pietersabdij te Gent (1599-1602), — Des. Balduinus Guchtenare (1602), — Des. frater Joannes Placidus Damas, kloosterling van St. Pietersabdij te Gent (1604, 1605), — Des. frater Adrianus Anselmus Baccart, kloosterling van St. Pietersabdij te Gent (1608-1611), — Des. Andreas Strullins (1612), — Des. Joannes Lekeburre of Leckebuerne (1614-1635).

BURST. — P. Cornelius Cromphout (1556-1606 †), — P. Petrus de Deyne (1607-1610), — P. frater Paulus de Weeze, kloosterling van Dielegem (1610-1615), Des. magister Antonius van Meerbeeck, S.T.B. (1616), — P. Henricus de Cokere (1618-1641).

DEFTINGE. — P. Antonius Budens of Buydens (1565, 1572), — P. Troilus Budens of Buydens (1574-1613) [vermoedelijk dezelfde als voorgaande], — P. Joannes Daelman (1613-1644).

DENDERHOUTEM. — P. Jacobus van der Smissen, kanunnik van Aalst (1526), — P. magister Antonius van der Schore (1576), — P. Cornelius Buyens of Bayens (1579-1616) († 1622), — P. magister Michael van den Hauthe, S.T.B. (1617-1650).

DENDERLEEUW. — P. frater Erasmus Callebaut (1576), — P. frater Joannes van den Bossche (1587-1601), — P. frater Theodoricus van der Meren (1602-1609), — P. frater Judocus de Greve (1609-1638 †), allen kloosterlingen van Dielegem.

DENDERWINDEKE. — P. Cornelius Cuperus of de Cuper (zonder zielenlast) (1576), — P. frater Egidius Aelbrecht, kloosterling van Ninove (1587, 1593), — P. frater Michael Berwauts of Berewouts, kloosterling van Ninove (1595-1603), — P. Hellinus Steelant (1604-1608), — P. frater Adrianus Roobardus of Robaert (1610-1666).

DIKKELE. — Des. Justaes Bloc (1565), — P. Daniel Ronsele (1575), — P. Adrianus Cabeliau (pr. en past. sinds 1587-1612), — Des. Arnoldus Gerardi (1612, 1614), — P. Christianus Driescaert (1619), — P. Egidius Stormius of van de Storme (1621-1627).

DIKKELVENNE. — P. mag. Frans Ronsse (1523), — P. Andreas Arents (1565-1575), — P. Jan Compin (1580), — Des. Egidius Prieels (1590-1593), — Des. Daniel Ronssele (1595, 1596), — Des. Livinus Spuert of van der Spurt (1597-1601), — Des. frater Petrus Riemkens, Minderbroeder te Oudenaarde (1602), — Des. Ludovicus Lantins (1603, 1604 † Antwerpen), — P. Egidius Lindanus (1605), — Des. Egidius Bernaerts (1606-1608), — P. Joannes Marquet (1609), — Vacat (1610), — P. magister Joannes Papeleu, S.T.B. (1611-1644).

EDELARE. — P. mag. Laureys de Mots, later bisschop van 's-Hertogenbos, — P. Desiderius Waelkins (pr. sinds 1553, past. 1559-1572), — Des. Gerardus Cornelius (1575), — P. Joannes Werniers (pr. sinds 1578, past. 1583-1597), — Des. frater Judocus de Taye, Minderbroeder te Oudenaarde (1600), — P. mag. Wilhelmus Sigibert (1601-1603), — P. Lucas Traisnoyt of du Traisnoit (1603-1625).

EICHEM, afhankelijkheid van Appelterre.

ELENE. — P. Laurentius Prieels (1565-1574), — Des. Egidius Prieels (1589), — Des. Gerardus Muskebroeck of Muyschenbroeck (1592-1604), — Des Gabriel de Rieck, S.T.B. (1605-1627).

ELST. — P. Antonius Vervarent of van der Varent (pr. sinds 1557, past. 1565-1575), — Des. Cornelius Latteur (1593-1602), — Des. frater Adrianus Gaublomme (1603, 1604), — Des. Absolon van Brakle (1605-1620), — Des. Egi-

dius van Brakel (1621), — P. Joannes van der Braken (1622-1624), — Des. Guilielmus Knapen (1625).

ENAME. — P. Petrus a Cruce of Crucius of van der Crucen (pr. sinds 1550, past. 1558-1575 †), — Des. Dionisius Nijs (1574-o. 1590), — Des. Joannes Bernaert (1592), — Des. Daniel Stul (1593), — Des. Livinus Sanders (1595-1618), — P. Livinus Vinck (1618-1625).

EREMBODEGEM. — P. magister Jacobus van der Smissen, kanunnik te Aalst (1565, 1571), des. Erasmus van den Abeele (1574), — Des. Jacobus van der Smissen (1597-1599), — P. magister Vitus Henrici of Hendricx (1600-1603), — P. magister Petrus van de Reggere, S.T.B. (1603-1625).

ERONDEGEM. — P. Georgius Stevens (1565), — P. Laurentius Vranckx (1567-1582/85), — Des. Egidius Buyens (1596-1599), — Vacat (1600, 1601), — Des. magister Egidius Buyens (1602), — Des. magister Joannes de Craeckere, S.T.B. (1604-1625).

ERPE. — P. Robertus Raes (1565-1582/85 †), — Des. Nicolaus Geverdale (1592-1603), — P. magister Joannes de Craecker (1604-1625).

ERWETEGEM. — P. Adriaan de Nayere (1571), — P. Raphaël de Nayere (1574), — Des. Adriaan Gaublomme (1589), — Des. Gaspar van Ruyskensvelde (1592-1597), — P. Gaspar Ruysskensvelt (1599-1610), — Des. Lambertus Verghalen (1611-1614), — P. Antonius Coopman (1619), — P. Adriaan Rampelberghe (1619, 1620), — P. Cornelius van Miscum (1621-1622), — P. Joannes Godefridus de Croy (1624, 1625).

ETIKHOVE. — P. magister Simon Binius of Bijn (pr. sinds 1541, past. 1547-1575), — Des. Joannes Pontanus of Verbruggen (pr. sinds 1583, past. 1589-1593), — Des magister Rolandus van den Heede (1595-1597), — Des. frater Thomas de Cruce, Minderbroeder te Oudenaarde (1598-1600), — Des. Cornelius de Heule (1601), — Des. frater Adrianus Bijns, lector bij de Minderbroeders te Oudenaarde (1602, 1603), — Vacat (1604), — Des. magister Joannes de Vroe, de Vroede of de Vroue (1605-1625).

GAVERE. — P. Joannes Everaerts (1567), — Des. Jacobus de Welsenaer (1609), — Des. Arnoldus Geraridi of Geeraerts (1619-1625).

GENTBRUGGE. — P. Egidius Waesberghe (1567), — P. magister Judocus van Poucques (1609), — P. magister Joannes Aerts (ben. 5.6.1609), — P. Joannes van de Velde (ben. 31.1.1626).

GERAARDSBERGEN. — P. Joannes Custos of de Koster (tot 1515), — P. Joannes de Ligno of van den Haute, kloosterling van St. Adriaansabdij te Geraardsbergen (1519), — P. magister Petrus Stampius (1565, 1574), — P. Thomas Bufs (1581), — P. magister Henricus Cuelens, S.T.B. (1595-1647 †).

GIJZEGEM. — P. Adrianus Meghanck (1562-1601), — P. Carolus van den Mersche (1602-1623), — P. magister Antonius de Bolle, S.T.B. (1623-1665).

GIJZENZELE. — P. Laurentius Labaut (1565, 1567), — P. Petrus de Moor (ben. 13.2.1570, 1576), — Des. Petrus de Moor (1592, 1593), — Des. Joannes Schoenmaeckere (1595, 1596), — Des. frater Daniel de Grave, Karmeliet te Aalst (1599). — Des. magister Philippus de Bruijne of de Brunne (1599-1612), — Des. Judocus de Brune (1613).

GODVEERDEGEM. — P. magister Gheeraert de Baert (15e e.), — P. Adrianus du Prez, — P. Joannes van Wassenhove († 1569), — P. Kristiaan Enaert (1569), — P. Mathias van Maldeghem (ben. 31.3:1570), — P: Judocus Schotteyman (ben. 2.6.1570), — P. Gerardus Metz († 1574), — Des. Jacobus Ceutericx (1574-1582 †), — Des. Anthonis de Bock (1589), — Des. Livinus Vondele (1589), — Des. Adrianus Gaublomme (1592-1597). — P. Livinus Theodorici of Diericx (1589, 1600-1604), — Des. Jacobus Coyanus, prior in Melle (1605), — P. Gabriel de Riecke (1606-1609), — P. Lambertus Verghalen (1610-1623), — P. Bartholomeus Vergaelen (1624-1625), — P. Joannes Godeferdus de Croy (ben. 6.11.1625).

GOEFERDINGE, afhankelijkheid van Overboelare.

GONTRODE. — P. Gerardus de Mol (1567-1574), — Des. Adrianus Raffelghem (1592-1596), — Des. Franciscus van Panteghem (1600), — Des. Jacobus Coianus, prior in Melle (1600-1605), — Des. Gregorius Crombrugghe,

kloosterling van St. Pietersabdij te Gent (1606-1611), — Des. Reynerus Alsberghe, kl. van de abdij ten Hole te Melle (1612), — Des. Gregorius Crombrugghe (1613).

GRIMMINGE. — P. Petrus a Quercu of van der Eeken (1571, 1574-1586 †), — Des. frater Gulielmus ab Yeghem, Karmeliet (1589-1596 †), — Des. Adrianus de Pestere (1597-1631).

GROTENBERGE of BREIVELDE, afhankelijkheid van Erwetegem.

HAALTERT. — P. Claudius Meganck (1567), — P. Joos de Craeckere (1568-1580), — P. magister Joos van Welle (1580-1598), — Des. magister Joos van Welle (1598-1605), — Des. Joannes van Brackele (1605-1611), — P. frater Antonius van Bavelgem, kloosterling van St. Pietersabdij te Gent (1611-1617), — P. Joos Schepens, ° Aalst (1617-1639).

HELDERGEM. — P. Joos Voncke (1565), — P. magister Georgius Staessens (1576), — Des. Joannes Schoemakere (1592-1610), — Des. Nicolaus van den Velde, kloosterling van Dielegem (1611-1616), — P. Jacobus Vossele (1617-1625 †).

HEMELVEERDEGEM. — P. magister Jacobus van der Smessen z. Henricus (1565, 1574), — P. Troilus Budens (1589), — Des. Paschasius Ruyskensvelt (1592-1610), — Des. Ferdinandus Alterus, prior van de Karmelieten (1611), — Des. Leonardus Boots (1613), — Des. Thomas Smolders (1614-1618), — Des. Antonius Casens (1619-1625).

HERDERSEM. — P. Gerardus van de Mersche (1554, 1574), — P. magister Bartholomeus Bentinck (1582/85), — Vacat (1595-1603), — Des. Judocus Jouret (1603-1606), — P. Judocus Jouret (1607-1625).

HERMELGEM. — P. Livinus Ghijs (1571, 1575), — Des. Daniel de Stul (1592-1601), — Des. Simon (van) Kerckhove (1602-1605), — Des. Egidius Lindanus of van der Linden (1606-1625).

HERZELE. — P. Adrianus van de Poele (1565, 1567), — P. Livinus Ghijs (1584-1601), — P. Joannes Longonius (1601-1605), — Des. Antonius Thomas (1606-1612), — P. Petrus van Buchenault of van Bugghenhaut (1613-1636).

HILLEGEM. — P. Judocus de Zuttere (1567), — P. Judocus de Dijn (1576), — Des. Arnoldus Gaublomme (1592-1600), — Des. Joannes Longonius of de Lange (1601-1606), — Des. Antonius Thomae of Thomas (1606-1611), — Des. Antonius van den Berghe (1612), — P. frater Mattheus Clinquaert, kloosterling van St. Pietersabdij te Gent (1612), — Des. Petrus van Bughenault of van Bugghenhaut (1613, 1614), — Des. Bartholomeus Vergaelen (1621-1623), — Vacat (1624).

HOFSTADE. — P. Judocus van den Brempt (1567, 1574, o. 1580 †), — Des. frater Cornelius Cools, prior van de Willemieten te Aalst (1592-1609), — Des. frater Petrus Wasteels. Willemiet te Aalst (1609), — P. magister Franciscus van Berelere (1609-1657) († 1659).

HUNDELGEM. — P. Justaes de Bloc (1565-1575), — Des. magister Adrianus Cabbeliau (1592-1611), — P. Arnoldus Gerardi of Geeraerts (1612-1614), — Des. Christianus Driescaert (1619), — Des. Egidius Stormius of Sturms (1621-1627).

IDDERGEM. — P. Joannes van der Cleyen (1576), — Des. Jacobus Goossens (1592-1601), — Des. frater Joannes van der Haghen, kloosterling van St. Corneliusabdij te Ninove (1602), — Des. frater Adrianus Mordack, licentiaat en lector van de abdij te Ninove (1603, 1604), — Des. frater Petrus Steur, kloosterling van St. Adriaansabdij te Geraardsbergen (1605, 1606 †), Des. Petrus Cammaerts (1606-1624), — Des. Joannes de Rode (1624-1643).

IDEGEM. — P. Hieronimus Breeckpot (1569, † Aat), — Des. frater Christianus Vileyns, kloosterling van St. Adriaansabdij te Geraardsbergen (1589-1692), — Des. Franciscus van den Schueren (1593), — Des. frater Christianus Vileyns (1594-1605), — P. frater Joannes-Baptist van den Bossche (1610, 1611), — Vacat (1613), — P. Franciscus van Arssen (1614), — P. Henricus Pevenaigge (1617-1619), — P. Paulus van Lathem (1620-1623), — Vacat (1624), — Des. Petrus de Regere (1625).

IMPE. — P. Joos de Vos (1546, 1565), — P. Amandus Vaereman (1567, 1574), — P. Adrianus de Meyer (o. 1580), — Des. Laurentius Vrancx (1592-1597 †), — Vacat (1598, 1599), — Des. frater Frans de Moor (1600-1605), — P. Joannes Aalboom (1606-1613), — P. magister Henricus Brusselers of Brusselius, S.T.B. (1614-1619), — P. magister Henricus Colens of Coolen, ° Lier, S.T.B. (1620-1649 †).

KERKEM. — P. magister Jacobus de Vos (pr. sinds 1545, past. 1566-1575), — Des. magister Livinus de Hayere (1593-1619), — Des. Thomas Smolders (1620-1625).

KERKSKEN. — P. Joannes Lievens (1565, 1580), — P. Jacobus van der Smessen (1592-1607) († 1608), — Des. Joannes van den Braeckele (1608-1611), — Des. frater Anthonius van Bavelgem, kloosterling van St. Pietersabdij te Gent (1611-1615), — Des. Joannes Schepens (1616), — Vacat (1617), — P. Petrus de Smet of Smets, ° Aalst (1618-1621 †), — P. magister Joannes Pardoens (1622), — P. Joannes de Ruysschere (1623-1625).

KWAREMONT. — P. Daniel van den Cautere (pr. sinds 1526, past. 1565-1575), — Des. Wilhelmus Algoet (1593-1614), — P. magister Guilielmus Aelgoet (neef van voorgaande), S.T.B. (1615-1625).

LANDSKOUTER, afhankelijkheid van Gijzenzele.

LEDE. — P. her Gillis (1450), — P. Jan de Lathouwer (1462, 1467), — P. Joos de Potter (1493, 1496), — P. magister Pieter van den Dale (1496), — P. Joos Ra(u)spoet (1502-1516), — P. magister Joannes van den Hende of a Fine (1517-1574), — P. Ghijsbrecht van Nieuwenhove (1577), — P. Egidius van Waesberghe (1586-1588), — Des. magister Bartholomeus Reymers of Benthinck (1589-1594), — Des. frater Franciscus de Moor, kloosterling van de abdij van Drongen (1595-1599), — P. magister Joannes Cappon(ius), Fransman (1599-1605), — Des. magister Jacobus de Moerloose (1605, 1606), — P. frater Placidus Damas, kloosterling van de St. Pietersabdij te Gent (1606-1626 †).

LEEUWERGEM. — P. Joannes Ghyselincx (1555, 1574), — P. Livinus van der Hoeven (1589), — P. magister Gulielmus Fierins (1589), — P. Daniel Ronssele (1589), — P. magister Egidius Prieels (1589), — Des. Arnoldus Gaubloemme (1592-1594), — Des. Gaspar Ruyskensvelt (1596), — P. magister Livinus Diericx (1597-1608 †), — P. magister Gabriel de Rieck, S.T.B. (1608-1628).

LEMBERGE. — P. Cornelius van den Berghe (1567), — P. Joannes de Wevere (1574), — Des. magister Livinus Veneman (1589), — Des. Joannes de Deckere of Deckerius (1592-1601), — P. frater Joannes Placidus Damas (1604, 1605), — Des. frater Lambertus Stalens, S.T.B. (1606-1613), — Des. Jacobus Heyndricx, S.T.B. (1616, 1626).

LETTERHOUTEM. — P. magister Joannes Goosens (1555, 1567), — P. Adrianus de Vos (1576), — Des. frater Livinus van der Muelen, kloosterling van Drongen (1592-1600), — Des. frater Balduinus Lauté, kloosterling van St. Pietersabdij te Gent (1603, 1604), — P. magister Antonius Thomas (1605-1608), — Des. Livinus Hebbrecht (1609, 1610), — Des. Apollonus Vierlinck (1611), — Des. Andreas Tielmans (1612), — Des. Laurentius van Beneden (1613, 1614), — Des. Antonius Meerbeke (1615-1622), — Des. Cornelius Miscum (1623-1625).

LEUPEGEM. — P. magister Joannes van Brantegem, deken van Pamele (tot 1567), — Vacat (1569), — P. magister Gerardus Becquaert (1572), — P. Jacobus de Bleeckere (1575), — Des. frater Joannes van de Vijvere, kloosterling in de abdij van Ename (1592), — P. magister Claudius Verrijdt (pr. sinds 1583, past. 1593-1614), — Des. Claudius Verrijdt (1615-1617), — P. magister Carolus Smijters (1619-1625).

LIEDEKERKE. — P. Philip Schoonjans (1546), — P. frater Judocus Steelant (1568-1585), — P. frater Guilielmus Cobbaert (1585-1594), — P. frater Christianus van den Abbeele (1595-1606), — P. frater Joannes de Dumo (1607-1614), — P. frater Philippus Matthijs of Matthaei (1615-1625), allen kloosterlingen van de abdij van Ninove.

LIEFERINGE. — P. Adrianus de Coene (1576), — Des. frater Egidius Aelbrecht, kloosterling van Ninove (1592, 1593), — P. Bernardus de Middelere

(1595-1613), — Des. Stephanus van Loo (1614), — P. Carolus Rebs (1616-1625), — P. Guilielmus de Groot (1625).

MAARKE. — P. Joos Baerbet (1529-1563), — P. Petrus Blommaert (pr. sinds 1563, past. 1563-1578), — Des. Livinus de Hayere (1593), — Des. Joannes Werniers (1595), — Des. frater Egidius de Prato of van der Meersche (1596), — Des. frater Thomas de Cruce of van der Cruicen, Minderbroeder te Oudenaarde (1597), — Des. frater Petrus Grijse, gardiaan van de Minderbroeders te Oudenaarde (1598), — Des. frater Joannes Verhaghen, Minderbroeder te Oudenaarde (1599, 1600), — Des. Livinus de Hayere (1601), — Des. frater Adrianus Beyns, lector van de Minderbroeders te Oudenaarde (1602), — Des. Rolandus van den Heede (1604-1609), — Vacat (1610), — Des. Livinus de Hayere en Gulielmus de la Porte (1611-1613), — Des. Joannes de Vroe (1614-1618), — P. Thomas Smolders (1619-1641).

MASSEMEN. — P. Joannes Belien, van de Teutonerorde te Mechelen (1565, 1567), — P. Titus van Edinghen (1574, 1575), — Des. Petrus de Moor (1589-1592), — P. frater Mathias der Linden, van de Teutonerorde te Mechelen (1593-1604), — Des. magister Ludovicus de Mol, S.T.B. (1605-1623), — Des. Lambertus Vergaelen (1624, 1635).

MATER. — P. Petrus Cobbart (pr. sinds 1525, past. 1545-1572 †), — P. Joannes Gossenius of Goessenius of Goessens (pr. sinds 1541, past. 1573-1594 †), — Des. magister Arnoldus Reckendale (1595), — Vacat (sinds St. Jan 1595), — Des. Joannes Werniers (1596, 1597), — Des. magister Rolandus van den Heede (1598-1613) — Coadjutors : Ludovicus van de Visscherije (1611) en Ludovicus Medaert (1612), — P. magister Adrianus de Muldere, S.T.L., lector in de abdij van Ename (1614-1618), — P. magister Thomas Smolders (1619), — P. Jacobus Canisius of de Hont (1620-1624), — Vacat (1625).

MEERBEKE. — Des. Jan Cools (1468), — P. Niklaas Blije, student te Leuven (1468), — P. magister Adamus Poelmannus of Poelmans (1576), — Des. Joannes Borreman (1589, 1595), — P. Petrus Schuraens of Schurens of van der Scheuren (1599-1649).

MEILEGEM. — P. Petrus de Palude of van de Broucke (1565, 1568), — Des. magister Egidius Prieels (pr. sinds 1579, des. 1590, 1592), — Des. Daniel Ronssele (1595, 1596), — P. Daniel Ronssele (1597-1600), — P. Georges Werrier (1600), — P. Mattheus de Hamere (1601-1606), — Des. Egidius Lindanus of van der Linden (1607), — P. Joannes Laerebeke (1608-1625).

MELDEN. — P. magister Franciscus de Merlier (pr. sinds 1537, past. 1546-1572), — P. Joannes Hopsomere (1575), — P. Anthonius Varentius of van der Varent (1592-1625 †).

MELDERT. — J. Joannes Custos of de Koster (1561-1574), — Vacat (1595), — P. magister Godfridus Ghestelius, S.T.L. (1596-1603), — P. magister Joannes Bernartius (1604-1608), — P. magister Paulus Grevens, S.T.B. (1608-1615), — P. magister Judocus Blieck, S.T.B. (1616, 1617), — P. magister Joannes Mijtens, kloosterling en lector te Affligem (1618), — Des. magister Guilhelmus van Hornen, S.T.B., kl. en lector te Affligem (1619-1625).

MELLE. — P. magister Joannes van Voerde (1430), — P. Adrianus van Raffelghem (1566-1596), — Des. Jacobus Coianus, prior van de abdij ten Hole te Melle (1599-1605), — P. frater Gregorius Crombrugghe, kloosterling van St. Pietersabdij te Gent (1606-1613).

MELSEN. — P. Rolandus van der Meer (1567), — Des. Anselmus Adrianus Backaert (1614-1625).

MERE. — P. Petrus de Monte of van den Berghe (1449), — P. Nicolaus van Lathem (1558-1580 †), — P. magister Egidius Buyens of Bayens (1592-1604 †), — Des. Gregorius Baten alias Bexi (1604, 1605), — Des. frater Cornelius Cools (1606-1608), — Des. Joannes van Brackele (1608-1614), — Des. Paulus de Weese (1615, 1616), — P. Theodoor Beeckman (1617-1647).

MERELBEKE. — P. Jacobus de Berchmoest (1430), — P. Petrus Venneman (1565 tot 1571), — P. magister Livinus Venneman (1571-1589), — P. Joannes de Deckere of Deckerius (1591-1600), — Des. Joannes Placidus Damas

(1605), — P. frater Lambertus Stalens, S.T.B., kloosterling van St. Pietersabdij te Gent (1606-1613), — P. Jacob Heyndricx, S.T.B. (1616-1634).

MESPELARE. — P. Judocus de Wolf of Lupus (1563-o. 1580 †), — Des. Adrianus Doolaghe (1592), — Des. Carolus van den Meersche (1595-1603), — Des. Hubertus van Wezalia of van Wezel (1604-1607), — Des. Justus Harduinus of de Harduwijn (1608-1618), — P. Adrianus van Neste (1619-1622), — Des. Justus Harduinus (1622-1625).

MICHELBEKE. — P. Jacobus van der Linden (1567, † mei 1569), — Des. Andreas Stuckelins (pr. sinds 1565, des 1569), — P. Adreas Stuckelincx (1572, 1575), — Des. Christophorus Spitalius of Spitaels (1593-1604), — Des. frater Adrianus Gaublomme (1605), — Des. Egidius van Brakele (1606-1625).

MOERBEKE. — P. Gillis van Helssaert (1356), — P. Jan Niemants, — P. Simon Molanus of van der Meulen (1574-1604), — P. magister Petrus Kantere (1605), — P. Christianus Cuperus of de Cuyper (1610-1623 †), — P. Jacobus de Vos (1624-1666).

MOORSEL. — P. Gerardus van den Damme of Dammens (1550-o. 1580), — Des. Joannes Meranus of van Meere (1592-1604), — P. magister Joannes Capponius (1605-1614), — P. magister Paulus Grevens, S.T.B. (1616-1647 †).

MOORTSELE. — P. Livinus Bogaert (1565-o. 1588), — Des. magister Anthonius Stoop (1589), — P. magister Balduinus Guchtenare (1592-1595), — Des. magister Balduinus Guchtenare (1596-1604), — Des. Anselmus Baccaert, kloosterling van St. Pietersabdij te Gent (1608-1611), — Des. Laurentius van Beneden (1612), — Des. Martinus Wijncx (1613), — Des. Joannes Leckebuere (1614), — Des. Matthias Leensenius of Leensens (1619-1622), — Des. Franciscus Lechebuerne (1623-1635).

MUNKZWALM. — P. Daniel Sterthem (pr. sinds 1558, past. 1565-1569), — P. Paschasius van Ruijskensvelt (1572, 1575), — P. magister Petrus van der Linden (ben. 11.9.1576), — Des. Adrianus Cabbeliau (1592, 1593), — Des. magister Georgius Stevens (1594), — Des. Franciscus de Vere (1595, 1596), — Des. magister Nicolaus Heyse (1596, 1597), — P. Georgius Werrier, Fransman (1598-1600), — P. Daniel van Ronsele (1600), — Des. frater Joannes Verhaghen, Minderbroeder te Oudenaarde (1601-1603, 1605), — P. Joannes de Riecq (1604), — Des. magister Judocus Reckbosch (1606), — Des. Egidius Lindanus of van der Linden (1607), — Des. Franciscus van de Meeren (1608-1610), — P. magister Joannes Rithovius of van Rijthove (1611, 1612), — Des. Arnoldus Gerardi of Geeraerts (1613), — Des. Egidius Lindanus (1614, 1615), — P. magister Joannes van Damme, S.T.B. (1615-1620), — P. Michel de Cuypere (1621-1625).

MUNTE. — P. Joos de Beer (1562), — P. Joannes van den Bossche (1565-1603), — Des. Simon van der Meulen (1604), — Des. Gaspar de Caceris (1605), — P. frater Adrianus Anselmus Baccart of Backart, kloosterling van St. Pietersabdij te Gent (1606-1613), — P. Judocus Leckebuerne (1614-1630).

NEDERBOELARE. — P. Joannes Lievens (16e e.), — Des. Gerardus Piens (1565), — Des. Jacobus Christiaens (1618-1625).

NEDERBRAKEL. — P. magister Jan Vos (b. 15e e.), — P. Pieter de Mil of de Nul (1461, 1474), — P. magister Christofoor Spitalius of Spitaels, deken van het distrikt Geraardsbergen (1553-1604), — P. Anthonius Faignart (1605-1624), — P. Henricus Pevinage (1625-1632 †).

NEDERENAME. — P. Dionisius Nijs (pr. en past sinds 1566-1590), — Des. Joannes Bernaert ? (1592), — P. Livinus Sanders (1593-1618), — P. Livinus Vinck (1618-1644).

NEDERHASSELT, afhankelijkheid van Aspelare.

NEDERZWALM. — P. Petrus de Bleekere (1567), — P. Daniel van Steertem (1575), — P. Daniel de Stul (pr. sinds 1570, past. 1576-1601), — P. Simon (van) Kerckhove(n) (1602-1604), — Des. frater Petrus Riemkens, Minderbroeder te Oudenaarde (1604, 1605), — P. Egidius Lindanus of van der Linden (1606-1625).

NEIGEM. — P. Laurentius (1552-1576), — P. Carolus Hals, kloosterling van St. Jacob op Koudenberg (1589), — Des. Joannes Borreman (1592-1595), —

Des. frater Franciscus Pistorius of Artopaeus of de Backer (1596), — Des. frater Petrus Wilhoutins, kloosterling van Oudenburg (1599-1608), — Des. frater Verheyen (1608), — P. frater Stephanus van Loo, kloosterling van de Koudenberg te Brussel (1611-1616), — P. Joannes Bonnecroy (1617-1619), — P. Joannes Reulbe (?) (1620-1625).

NIEUWENHOVE, afhankelijkheid van Waarbeke.

NIEUWERKERKEN. — P. Nicolaus van Gevendale of IJvendale (1560-1605 †), — Des. frater Cornelius Cools (1605), — P. Joannes van (den) Braeckele (1606-1614), — P. magister Ferdinandus van den Driessche, S.T.B., cantor van de Kollegiale kerk te Aalst (1615-1625).

NINOVE. — P. frater Livinus Boelaer, kloosterling van St. Corneliusabdij te Ninove (1576), — P. frater Anthonius de Langhe, kl. van St. Corneliusabdij te Ninove (1588-1593), — P. frater Aegidius Aelbrecht, kl. van St. Corneliusabdij te Ninove (1595-1614), — P. frater Arnoldus Lantmetere (1517), — P. magister Petrus Cobbart, S.T.L. (1618-1625).

NUKERKE. — P. magister Joannes van Branteghem (pr. sinds 1550, past. 1567-1569), — P. Quintinus Joret (1572), — Vacat (1575), — Des. Joannes Pontanus of Verbruggen (pr. sinds 1576, des. 1590-1593), — Des. Thomas de Cruce, Minderbroeder te Oudenaarde (1595-1600), — Des. Cornelis de Heule, proost van St. Hermes te Ronse (1601, 1602), — Des. frater Adrianus Beyns, lector van de Minderbroeders te Oudenaarde (1603), — Des. Claudius Verrijdt (1604), — P. magister Joannes de Vroe of de Vroede (1604-1613), — P. Nicolaus Outshoren, kanunnik te Ronse (juli 1613-april 1614), — P. magister Andreas Tielmans, S.T.B., ° Leuven (pr. sinds 1611-1617), — Des. een Minderbroeder van Oudenaarde (1618), — P. magister Joannes de Vroue of de Vroude (1619-1625).

OKEGEM. — P. Jacobus Goessins of Goossens (1565-1601), — Des. frater Adrianus Mordack, S.T.L. (1602-1608), — P. frater Arnoldus de Landmetere, S.T.L. (1609-1611), — P. frater Amandus Sabius (1612-1614), — Des. frater Jacobus Petit (1615-1618), — P. frater Simon Praet (1619-1625), allen kloosterlingen van St. Corneliusabdij te Ninove.

ONKERZELE. — P. Joannes Vastraerts (1571 † 1573), — P. Petrus Dalman (1573), — P. Judocus Cossyns (1574), — P. Guilielmus ab Yedeghem, kloosterling van St. Adriaansabdij te Geraardsbergen (1589-1592), — Des. magister Christianus de Cuypere (1594-1598), — Des. magister Petrus de Kantere (1601-1608), — Des. Guilielmus van der Elst (1611, 1612), — P. Jacobus Christiaens (1614), — P. Christianus de Baene (1617-1625).

OOMBERGEN. — P. Arnoldus Gaublomme (1565-1576), — Vacat (1599, 1600), — Des. Adrianus Gaubloeme (1605-1608), — Verschillende Karmelieten van Gent, o.m. frater Anthonius Thomas (1609) (1610), — Des. Adrianus Gaubloeme (1611), — Des. Antonius van den Berghe (1612), — Des. Adrianus Gaubloeme (1613), — P. Rumoldus Soetemonts (1614-1653).

OORDEGEM. — P. Petrus Rocquet (1564-1600 †), — P. Judocus Fiers (1600-1610), — P. Rumoldus Soetemonts (1611-1625).

OOSTERZELE. — P. Jacobus Hovelinck (1565-1576), — P. Anthonius Stoop(s) (1585-1596), — Des. frater Daniel (1599), — P. Philippus de Bruijne, S.T.B. (1600-1626).

OPBRAKEL. — P. magister Martinus de Gheetere (1565-1589), — Des. magister Martinus de Gheetere (1589-1610), — Des. Anthonius Faignart (1611-1614), — P. Adrianus Fonteyne (1617-1626).

OPHASSELT. — P. Simon van (der) Muelen (1565), — P. Petrus de Poortre (1574), — P. Nicolaus Mynsbrugghe (1589-1610), — Des. frater Philippus Matthiae, kloosterling van Ninove (1611-1614), — P. frater Franciscus van Arsscen (1617-1625).

ORROIR bleef onder het bisdom Kamerijk.

OTTERGEM, afhankelijkheid van Erondegem.

OUDEGEM. — P. Joannes sDonckers (z. d.), — P. Egidius Mertens (1565), — P. Carolus van den Mersche (1567-1602), — Des. Hubertus de Wesalia of van Wezel (1603), — P. Hubertus de Wesalia (1604-1607 †), — P. Justus Arduinus of de Harduwijn (1607-1636 †).

OUTER. — P. Cornelius Bayens (1565-1576), — Des. Cornelius Buyens (1592, 1593), — Des. frater Hellianus Steelandt, kloosterling van Ninove (1596-1599), — Des, frater Joannes David, kloosterling van Ninove (1605), — Des, frater N. Roybart (1606), — P. frater Joannes David, subprior van de abdij te Ninove (1608-1611), — P. frater Anthonius van den Plancke (1613), — Des. frater Egidius van de Moortgate, subprior van de abdij te Ninove (1614), — P. frater Anthonius Waesberghe (1617, 1618), — Des. frater Simon Praetz (1619), — P. Michael van den Houte (1619/20), — Des. frater Michael Mordack, kloosterling van Ninove (1620-1625).

OVERBOELARE. — P. Gerardus Peyns of Piens (1565), — P. magister Christianus Prieels of Hangius, kanunnik van Valencijn (1574-1617), — P. Jacobus Christiaens (1617-1625).

PARIKE. — P. Hermes van Yeghem (1565-1588), — Des. Joannes Pevenagie (1589, 1590), — Des. Troilus Buydens (1592-1599), — Des. magister Joannes Cuelens, broer van de pastoor van Geraardsbergen (1602-1612), — Des. frater Petrus Phalesius (1614-1620), — Des. Henricus Pevenagie (1620-1624), — Des. Georgius Roeloof (1625).

PAULATEM. — Des. Franciscus van de Strickt (1575), — Des. Egidius Prieels (1593), — Des. Daniel Ronssele (1595-1602), — Des. Mattheus de Hamere (1603-1606), — Des. Egidius Lindanus (1607), — Des. Joannes Laerebeke (1608-1619), — Des. Guilielmus Knapen of Servius (1620-1625).

POLLARE. — P. magister Pierre Mingnoteau, des. Clais Colaerts (1468), — P. Adrianus van Branteghem (1576), — P. Adrianus Claus (1588-1596), — Des. Fredericus Mitherus of Meutherus of Muytserus of Muutserius (1598-1621), — Des magister Franciscus Raes, S.T.B. (1624-1632).

RESSEGEM. — P. Judocus Schellaert of Schollaert (1565-1576), — Des. Livinus Ghijs (1592-1599), — Vacat (1600), — Des. Joannes Episcopius of de Bisschop (1601-1608), — Des. Antonius Pensaert (1610-1612), — Des. Andreas Turnhout (1613), — Des. Joannes Ooge (1614, 1615), — Des. Christianus de Vuyst (1616, 1617), — Des. Petrus Buggenhout (1618-1635).

ROBORST. — P. magister Livinus Droesbeke (pr. sinds 1562, past. 1566-1598), — Des. Franciscus van der Meeren (1599, 1600), — P. Franciscus van der Meeren (1601-1612), — Des. Franciscus van der Meeren (1612), — P. Arnoldus van den Broecke (1613-1668 †).

RONSE St. Maarten. — P. Mattheus Gheldolf (pr. sinds 1553, past. 1564-1575), — P. Daniel de Neve (pr. sinds 1564, past. 1587-1617), — P. Adrianus de Muldere, S.T.L. (1618-1625).

RONSE St. Pieter. — P. Ludovicus van Winghene, proost van St. Hermeskapittel (1569), — Des. Guilielmus van de Schodeye (pr. sinds 1536, des. 1549-1569), — P. magister Anthonius Fabri (1572), — P. magister Hercules Bruggheman (1575), — P. Henricus Duyfkens (1586-1592), — Des. Daniel de Neve (1593), — P. Cornelius van Heule (pr. sinds 1595, past. 1595-1613), proost van het St. Hermeskapittel te Ronse (1597), — P. Nicolaus Outshooren of Hoxorinck, kanunnik van St. Hermeskapittel (1614-1625).

ROZEBEKE. — P. Joannes van der Muelen (pr. sinds 1558, past. 1566-1569), — P. Livinus van Vondele (1572-1591 †), — Des. magister Joannes Lapidanus of van den Steen (1592), — Des. magister Livinus Droesbecq (1593-1598), — P. Jaspar Ruyskensvelt (1598, 1599), — Des. Cornelius Latteur (1600), — Des. Adrianus Gaublomme (1601-1603), — Des. Franciscus van der Meeren (1604), — Des. Egidius van Brakel (1605-1625).

ROZENAKEN. — P. Claudius Taufin of Touffijn, Fransman (pr. sinds 1547, past. 1561-1575), — P. Joannes Rogerius of Rogiers (pr. sinds 1562, past. 1583-1598), — P. Michael Bernard (1599-1610), — P. magister Carolus Godefroy. S.T.B. (1611-1615), — Des. Christophorus Laigneau (1617-1623), — Vacat (1624, 1625) Guillielmus Jasins.

SCHELDERODE. — P. Petrus Ronse (1565, 1567), — P. magister Bartholomeus Bertins alias Reinerii (1574), — Des. Joannes van den Bossche (1589-1606), — P. Joannes van den Bossche (1608-1611), — P. Joannes Lekeburre of Leckebuerne (1612-1635).

SCHELDEWINDEKE. — P. Joannes Steppe (1565), — P. Gaspar van der Straten (1574-1589 †), — Des. magister Balduinus Guchtenare (1593-1611), — Des. Laurentius van Beneden (1611, 1612), — P. Martinus Vyncx (1613), — Des. Judocus Lekebuerne (1614), — P. magister Matthias Leensenius of Lancelius (1615-1622), — Des. Franciscus Leckebuerne (1623-1635).

SCHENDELBEKE. — P. Joannes Seghers (1574), — P. magister Christianus de Cuypere (1589-1599), — Des. Christianus Vileyns, kloosterling van St. Adriaansabdij te Geraardsbergen (1589-1592), — P. Joannes Zeghers (1605), — Des. frater Joannes-Baptist van den Bossche (1610, 1611), — P. Petrus Smets of de Smet (1613-1618), — Des. frater Petrus de Smet, lector in St. Adriaansabdij te Geraardsbergen (1619-1625).

SCHORISSE. — P. magister Joannes Donctius of van der Donct (vóór 1566), — P. Judocus de Suttere (pr. sinds 1553, past. 1566-1569), — P. magister Livinus de Haeyere (pr. sinds 1568, past. 1570-1621) (1624 †), — P. Damianus van Nuffel (1621-1666).

SEMMERZAKE. — P. Jordanus Bocquemont of Bockemont (1565-1589 †), — Des. frater Ludovicus Beringhe (1589 †), — Des. Adrianus Wachtebeke (1589-1594), — Des. Leo le Petit, Fransman (1596-1606), — P. Jacobus Welseneers of de Welseneer (1608-1617), — P. Arnoldus Gerardi of Geeraerts (1618-1630).

SERSKAMP. — De pastoor is hier steeds de proost van monialenklooster van Tussenbeke. — P. frater Vincentius Croys, kloosterling van Drongen (1567), — P. Petrus Claus († 1574), — P. Joannes de Sadelere (tot o. 1582/85 †), — P. frater Franciscus de Moor, kloosterling van Drongen (1592-1606 †), — P. frater Laurentius Corthals, kl. van Drongen (1607, 1608), — P. frater Apollonius van der Vynct, kl. van Drongen (1609), — P. frater Franciscus Knuyt (1610-1621), — P. frater Augustinus Merbesius, kl. van Drongen (1622-1625).

SINT-ANTELINKS. — P. Gerardus Marteleere (1553, 1565), — P. Nicolaus van Belle (1576), — Des. magister Robertus Vrancx (1586-1606), — Des. Daniel Ronsse (1598) (sic), — Des. magister Judocus Ryckbosch (1607), — Des. frater Adrianus Mordack (1611-1614), — Des. magister Joannes Oghe (1617), — Des. magister Christianus de Vuyst (1618-1625).

SINT-BLASIUS-BOEKEL. — P. Jacobus Everaert (pr. sinds 1548, past. 1557-1575), — Des. Joannes Lapidanus of van den Steen (1592), — Des. Livinus Droesbecq (1593-1597), — Vacat (1599), — Des. Franciscus van der Meren (1600-1607), — Des. Adrianus Roos (1608-1615), — Des. Joannes van Braken (1616), — Des. Joannes le Mire (1617, 1618), — Des. Adrianus Roos (1619-1625).

SINT-DENIJS-BOEKEL. — P. Simoen van der Stricht (1500), — P. Adriaan van der Stricht (1526, 1538), — P. Jan Meerschaert (1543, 1553), — P. magister Adrianus de Poortere (pr. sinds 1548, past. 1555-1575), — Des. magister Arnoldus (Adrianus) Cabbeliau (pr. sinds 1587, des. 1590-1594), — Des. Georgius Stevens (1595), — Des. Franciscus (van) Vere (1595-1596 †), — Des. Nicolaus Heuse (1597), — Des. Georgius Werrier (1598-1600), — Des. Rolandus van den Heede (1601, 1602), — Des. frater Joannes Verhagen, Minderbroeder van Oudenaarde (1603), — Des. Joannes de Riecq (1604), — Des. frater Joannes Verhagen (1605), — Des. Judocus Reckbos (1606), — Des. Franciscus van der Meren (1607-1609), — Vacat (1610), — Des. magister Joannes Rithovius of van Rijthove (1611, 1612), — Des. Arnoldus Gerardi of Geeraerts (1612), — Vacat (1613-1615), — Des. magister Joannes van (den) Damme, S.T.B. (1616-1619), — Des. Michaël de Cuijpere (1619-1625).

SINT-GORIKS-OUDENHOVE. — P. Joannes Theodorici (1565), — P. Gerardus Metz (1574-1582 †), — Des. Anthonis de Bock (1589), — Des. Livinus Vondele (1589), — Des. Adrianus Gaubloeme (1592-1597), — Des. Jasparus Ruysseveldt of Rueskens (1599-1614), — Des. Judocus van Ighen (1619), — P. Cornelius de Miscum (1621, 1622), — Des. Lambertus Vergaelen (1623), — Des. Godefridus de Croij (1624, 1625), — P. Adriaan van Grootenbruele (1625, 1630).

SINT-KORNELIS-HOREBEKE. — P. magister Petrus de Neve alias Braetz

(pr. en past. sinds 1533-1569), — P. Daniel van Steerten (1572), — P. Petrus de Bleekere (1575), — Des. Cornelius Latteur (1592-1596), — P. Franciscus van der Meeren (1597-1603), — P magister Gabriel Heyndricx (1604), — P. Adrianus Roos, S.T.B. (1605-1625).

SINT-LIEVENS-ESSE. — P. Adriaan Wassenhoven, — P. Petrus van de Male (1565, 1571), — P. Egidius van den Moortgate (1576), — Des. Nicolaus Mensbrugghe (1592), — Des. frater Gerardus Stalins, kloosterling van het Dominikanerklooster te Gent (1593-1596), — Des. Egidius Prieels (1598-1611), — P. Adrianus Schollart (1612-1625).

SINT-LIEVENS-HOUTEM. — P. Petrus de Wandele (1567) († 1571), — P. Joannes de Wevere (ben. 16.9.1571), — P. magister Guilielmus Fiers (ben. 2.6. 1572) (1576), — Des. frater Livinus van der Muelen (1592-1600), — Des. Livinus Hebberechts (1603, 1604), — P. Joannes Longonius (1604-1606), — P. Joannes Silvostius of van den Bossche (1608-1611), — P. Andreas Tielmans (1612), — P. Laurentius van Beneden (1613), — P. Henricus Haelwijck (tot 1620) († Oostakker 1628), — P. Antonius van Meerbeeck, S.T.Bac. (ben. 26.8.1620), — P. Cornelius van Miscum, S.T.Bac. (ben. 16.1. 1623).

SINT-MARIA-HOREBEKE. — P. magister Jacobus de Neve (pr. sinds 1563, past. 1567-1575), — Des. Joannes Goessenius (1592, 1593). — Des. Arnoldus Reckendale (1594, 1595). — Des. Petrus Michaël (1595-1597), — Des. Franciscus van der Meeren (1598, 1599), — Des. frater Judocus Taye, Minderbroeder van Oudenaarde (1600), — Des. Rolandus van den Heede (1601-1603), — Des. magister Gabriel Heyndricx (1604), — Des. Adrianus Roos (1605-1615), — Des. Joannes van Braken (1616), — P. Joannes le Mire (1617. 1618), — Des. Thomas Smolders (1619), — Des. Damianus van Nuffel (1621), — P. Damianus van Nuffel (1622-1625).

SINT-MARIA-LATEM. — P. Petrus a Ligno of van den Haute (1565-1575), — Des. Daniel Stul (1593-1601), — Des. magister Simon Kerckhoven (1602-1605), — Des. Egidius Lindanus of van der Linde (1606-1619), — Des. Guilielmus Knapen of Servius (1620-1625).

SINT-MARIA-LIERDE. — P. magister Marcus Nevians (1565, 1574), — P. Paschasius Ruyskensvelt (1589-1611), — P. Anthonius van den Berghe (1612-1625).

SINT-MARIA-OUDENHOVE. — Des. Arent van den Meerschen, — Des. Fransoys Schampt, — Des. Jan Pepere, — P. Anthonis de Bock (1550-1610) († 1618), — P. Judocus van Ideghem (1611-1625).

SINT-MARTENS-LIERDE. — P. Joannes Torrentinus of van der Beken (1565-1608), — Des. de Prior van de Karmelieten (1610, 1611), — P. Leonardus Boots (1613), — P. Joannes Smolders (1614-1617), — P. Antonius Casens (1618-1625).

SMEEREBBE. — P. Jaspar Stockman (1543-1565), — P. Petrus Vroonhove (1574), — Des. Nicolaus Mynsbrugghe (1589-1605), — Des. Simon van der Meulen (1605-1608), — Des. Philippus Matthie (1611-1616), — Des. Franciscus van Arssen (1617, 1618), — Des. Henricus Pevenaigge (1619, 1620), — Des. Paulus van Lathem (1621-1624), — Des. Petrus de Regere (1625).

SMETLEDE, afhankelijkheid van Oordegem. — Kapelaan Guilielmus Schaddeye (1567).

STEENHUIZE. — P. Judocus van der Meulen (1565, 1571), — P. Petrus Molanus of van der Meulen (1575-1589), — P. magister Christianus Cuperus of de Cuijper (1592), — Des. Nicolaus Mynsbrugghe (1592), — P. Franciscus van der Schueren (1593), — P. magister Egidius Prieels (1594-1611), — P. frater Georgius Mattheus Clinckaert (1613-1625), — P. Jaspar Walravens (1625).

STRIJPEN. — P. Joannes van der Strict (1565, 1567). — P. Livinus van den Vondele (vóór 1574), — P. Matthias van Maleghem (1574-1589), — P. frater Adrianus Gaubloeme, kloosterling van Mont St. Martin (1589-1599), — Vacat (1599), — P. Adrianus Gaublomme, kloosterling van Mont St. Martin (1599-1616), — Des. Adrianus van Rampelberge (1617-1632 †).

TERALFENE. — P. Petrus van der Elst (1567-1574), — P. Erasmus van den Abeele (o. 1582/85), — Des. frater Joannes van den Bossche, kloosterling van Dielegem (1592-1595), — P. Henricus Boulaer (1596-1598), — Des. frater Cornelius Cools, prior van de Willemieten te Aalst (1599), — Des. magister Vitus Henrici of Hendricx (1600-1602), — Des. magister Petrus van den Reggere (1603-1606), — P. magister Joannes van der Sluys (1607, 1608), — Des. Joannes Bernartius (1609, 1610), — Des. Bernardus Croij, kloosterling van Grimbergen (1613), — Des. magister Godfridus Wauters (1614-1620), — Des. Joannes de Ruyssere (1621, 1622), — Des. Nicolaus Dallonus of van den Dale (1623-1625).

VELZEKE. — Jan van der Zwalmen, « vice-cureyt » (1494-1560), — Jan Paradijs, « erfachtige pasteur » (1494). — Jan Stuertbaut, « erfachtige pasteur » (1556), — Jan de Pottere, « erfachtige pasteur », — P. Joannes de Bock (1565-1574 †), — P. Gaspar van den Ouwenhove, S.T.B. (1574), — P. Livinus van der Moeren (1586-1604), — Des. magister Joannes de Rieck, S.T.B. (1604, 1605), — P. magister Joannes de Rieck (1606-1623 †), — P. Paulus van Lathem (1624-1666), deken van het distrikt Geraardsbergen.

VIANE. — P. Gheeraert van Mottinghen (1356), — P. Marcus de Capella of van der Capellen (1565), — P. Joannes Damman (1574-o. 1582 †), — Des. Simon Molanus of van der Meulen (1589-1604), — Des. Guilielmus ab Ideghem (1605-1608), — Des. Andreas Clerici of de Clerc (1611), — Des. Christianus Cuperus (1612-1617), — P. Adrianus de Roest of van der Roost (1617-1635).

VLEKKEM. — P. Jan Martinus Matthijs († 1549), — P. magister Jacop van Keymolen († 1554), — P. Livinus Baeyens (1562-o. 1580 †), — Des. Cornelius Cromphout (1592-1606 †), — Vacat (1606), — Des. magister Petrus de Deyne (1607-1611), — Des. Apollinarius van der Vinckt (1612-1630).

VLIERZELE. — Magister Eligius Gossemins (1565), — P. Egidius Baeyens (1566-1582), Des. frater Livinus van der Meulen (1595-1599), — Des. Balduinus Lantins (1602-1608), — Des. Joannes Silvostius (1609, 1610), — P. Petrus de Dijn (1612-1635).

VLOERZEGEM. — P. Gaspar Stockman (1543-1578 †), — Des. Nicolaus Mynsbrugghe (1589), — Des. Christianus Vileyns, kloosterling van St. Adriaansabdij te Geraardsbergen (1592), — Des. Franciscus van der Schueren (1594), — Des. Christianus Vileyns of Vilains, kloosterling van St. Adriaansabdij te Geraardsbergen (1596, 1599), — Des. Simon van der Meulen of Molanus (1604-1610 †), — Des. frater Joannes Baptist van den Bossche (1611), — Des. Een pater Karmeliet (1613), — Des. Henricus Pevenaigge (1614-1618), — P. Franciscus van Arsscen (1619-1625).

VOLKEGEM. — P. magister Jacobus de Bleeckere of Bleekerius (pr. sinds 1545, past. 1561-1572), — Des. Joannes Werniers (1692-1694), — P. magister Rolandus van den Heede (pr. en past. 1592-1600), — Des. Wilhelmus Sigebert (1601-1603 †), — Des. Lucas (du) Traisnoit of Tresnoit (1604-1625).

VOORDE. — P. frater Petrus Mol (1565), — P. frater Petrus Alois (1576) (in 1579 tot abt benoemd), — P. frater Judocus Steelandt (1586-1606), — P. frater Philippus Roobardus of Roobaert (1608-1625), allen kloosterlingen van Ninove.

VURSTE. — P. magister Joannes Schrevele(re) (1565-1581 †), — P. magister Petrus Schrevelere (broeder van voorgaande) (1581-1587 †), — P. magister Adrianus de Hamere (1589-1608), — P. Joannes Maquet, uit Artezië (1609-1611), — P. frater Adrianus Anselmus Backaert of Baccart (1612-1635).

WAARBEKE. — P. magister Joannes Borreman (1574), — Des. Gulielmus ab Ideghem, kloosterling van St. Adriaans te Geraardsbergen (1589-1594), — Vacat (1596, 1597), — Des. frater Guilielmus Cabbo (1598), — Des. Cornelius de Mets (1600), — Vacat (1601-1606), — Des. Petrus Droesbeke (1607), — Des. frater Adrianus Huberti of Huibrechts, Karmeliet (1611-1613). — Des. frater Petrus Blondilius of Blondeel, Karmeliet (1614), — Des. Jaspar van Boterdale (1616-1625).

WANZELE. — P. Laurentius Diericx (1564-1574), — P. magister Marc Menejans (o. 1580), — Vacat (1597-1599), — Des. Frans de Moor (1600-1606 †), —

Des. Joannes Aelboom (1607-1613), — Des. Henricus Brusselers (1614-1619), — Des. Henricus Coolens (1620-1649 †).

WASSENE, afhankelijkheid van Melsen.

WELDEN. — P. Daniel van der Beken, — P. Silvester Demenyn (pr. sinds 1561, past. 1567-1569), — P. Wilhelmus Sigerberti, professor aan de abdij van Ename (1572), — P. magister Petrus de Meester (1575), — Des. Joannes Werniers (vóór 1592-1593), — Des. frater Thomas a Cruce, Minderbroeder te Oudenaarde (1595), — Des. Petrus Michael (1596, 1597), — Des. magister Petrus Casteleyn (1598), — Des. frater Joannes van der Hagen, Minderbroeder te Oudenaarde (1599-1602), — Des. Ludovicus Lautins (1603, 1604 †), — Des. Egidius Lindanus (1605), — Des. Ludovicus van der Vischerijen, S.T.B. (1606-1608), — P. Joannes Porree, Fransman (1610-1613), — Des. Adrianus de Muldere, S.T.L., lector van de abdij te Ename (1614-1618), — Des. Livinus Vinck (1619), — Des. Jacobus Canisius of de Hondt (1621, 1622), Vacat (1623-1625).

WELLE. — P. Jacobus Walckier (1565-1605 †), — Des. Henricus Verhaghen, Kapucien (1605), — P. Petrus Cammaert (1606-1623), — P. Joannes van Rode (1624-1645).

WESTREM. — P. Joannes van Bevere (1567-1576), — P. Petrus de Moor (1584-1595), — Des. Mathias der Linden (1596-1604), — P. magister Ludovicus de Mol (1605-1623), — P. Lambertus Vergaelen (1624-1635).

WICHELEN. — P. Egidius van Raffelghem, deken van de kristenheid van Aalst (1565, 1567), — P. magister Petrus Moortgat (1573-o. 1582), — P. Michiel Rossen of Rossemius (1589, 1591 †), — P. magister Bartholomeus Benthinck (1592-1596 †), — P. frater Jacobus, Willelmiet (1596), — P. Guilielmus Govaerts (1598-1615), — P. magister Petrus van Hoorenbeeck (1617-1640 †).

WIEZE. — P. Adam van der Borch (1485), — P. Gerardus Meeuwen (1569-1574), — Des. Michael van Raffelgem (1595, 1596), — Des. Hillu(w)ardus van den Briele (1597-1607), — P. magister Dominicus Varenius of van der Varent (1611-1624), — P. Ernestus du Quesnoy (1624-1627 †).

WIJLEGEM, afhankelijkheid of moederkerk van Rozebeke. — Des. Adrianus Gaublomme (1603), — Des. Franciscus van der Meere (1604), — P. Egidius van Brakle (1605-1625).

WIJNHUIZE, afhankelijkheid van Sint-Lievens-Esse.

WOUBRECHTEGEM. — P. magister Guilielmus van Yvendale (1565-1576), — Des. Livinus Ghys (1592), — Des. frater Gerardus Stalens, Predikheer te Gent (1593-1600), — P. magister artium Joannes Biscopius of de Bisschop (1600-1608), — A. Geerts (1610), — Des. Antonius Pensaert (1611, 1612), — P. Andreas Turnhout (1613), — P. Joannes Ooge (1614), — P. Christianus de Vuyst (1615-1625).

ZANDBERGEN. — P. Mattheus van der Haeghen (1470), — P. magister Pieter van der Haegen (1503), — P. Oliverius van den Broucke (1547-1581), — P. frater Wilhelmus van Yedeghem, Karmeliet van het klooster te Geraardsbergen (1592-1595), — P. Adrianus de Pestere (1596-1625).

ZARLARDINGE. — P. Joannes Pevenagie (1540-1597), — Des. frater Joannes Rouckhaut (1598), — Des. frater Franciscus Reynhaut of Reynaerd, prior van de Karmelieten te Geraardsbergen (1599, 1600), — P. magister Joannes Cuelens (1602-1611), — Des. frater Petrus Phalesius (1614-1619), — P. Henricus Pevinaigge (1621-1624), — P. Georgius Roeloof z. Joos (1625).

ZEGELSEM. — P. Cornelius (le) Lateur, Fransman (pr. sinds 1541, past. 1555-1603), — P. Absolon van Bracle (1604-1621), — P. Joannes van der Braken (1621-1625 †), — P. Mattheus Clinquaert († 1625), — P. Guilielmus Knapen of Cnapius (1625-1651).

ZONNEGEM. — P. frater Bussaert de Stoppeleer (1571), — P. frater Sebastianus van den Hecken (1572-o. 1582), — P. frater Livinus van der Meulen (1595-1601), — P. frater Livinus Hebbrecht, monnik van de abdij van Drongen (1602-1610). — Des. frater Apollonius van der Vinckt, kl. van Drongen (1610-1625).

ZOTTEGEM. — P. magister Joannes Willems (1565-1574), — P. magister Livinus Diericx of Teodorici (1587-1608 †), — Des. Adrianus Gaublomme (1609, 1610), — P. Balthasar de Rieck (1611-1623 †), — P. magister Antonius Meerbeeck (1623-1638 †).

ZULZEKE. — P. magister Joannes Loes of du Bois (pr. sinds 1557, past. 1564-1569), — P. magister David de Mets (1572), — P. Guilielmus Jouret (1575), — P. Anthonius Varentius of van der Varent (pr. sinds 1558, past. 1592-1613), — Des. magister Andreas Tilman, S.T.B. (1615-1617), — P. Jacobus de Zwarte of de Swaerte (1617-1640).

Onze Bibliografie

1) **ALGEMEEN. — Dr. M. Grypdonck: Grafiek van Herman Verbaere voor de kulturele manifestaties van de provincie,** met kommentaar van Dr. M. Grypdonck. — Kultureel Jaarboek van de Provincie Oost-Vlaanderen, 1956 (uitgegeven in 1960), Dl. I, blz. 1-64, met 60 tekeningen van Herman Verbaere.

« Aan Herman Verbaere dankt het Kultureel Jaarboek van de provincie Oost-Vlaanderen zijn rijk uitzicht: dit spruit voort uit de artistieke vormgeving, die zelf gevestigd is op verantwoorde zin voor grafiek en eenheid van opvatting », aldus Dr. M. Grypdonck in de eerste lijnen van zijn zeer belangrijk betoog. Onder de talrijke tekeningen van Herman Verbaere komen vele voor van dorpen, steden of monumenten uit het Land van Aalst.

2) **ALGEMEEN. — J. de Brouwer: De Mariale devotie in het Land van Aalst.** Mariaal Tijdschrift, Gent, 1961, blz. 49-52.

Schrijver heeft de lijst dorpen uit het Land van Aalst met hun kapelanijen van O.L. Vrouw opgemaakt aan de hand van de dekanale verslagen der oude dekenijen van het Land van Aalst. Die verslagen dateren van 1550-1621. Deze bijdrage is een detail uit de rijkgedokumenteerde studie in dit tijdschrift, die nog voortloopt onder de titel: « Bijdrage tot de Geschiedenis van het Godsdienstig Leven en de Kerkelijke Instellingen in het Land van Aalst tussen 1550 en 1621 ».

3) **ALGEMEEN. — P. Petrus B. de Meyer, O.F.M.: Kanunnik Claudius Verrijt, stichter van 10 studiebeurzen aan de Hogeschool te Leuven.** — Annalen van de Geschied- en Oudheidkundige Kring van Ronse. Ronse, 1960, blz. 42-76.

De auteur behandelt achtereenvolgens de betrekkingen van het kapittel van Ronse met de Hogeschool (titularissen, kanunniken, docenten aan de Hogeschool, kanunniken van Ronse tot prebenden benoemd door Leuven, Ronse en het Kapittel), vervolgens Kanunnik Claudius Verrijt (familie, Claudius Verrijt, zijn goederen, elogium op zijn grafzerk), verder nog de stichting van 10 beurzen (de studiebeurs te Ronse, beursstudenten van de stichting van kanunnik Claudius Verrijt) en ten slotte het herstel van sommige beursstichtingen. Een bijdrage die bij vele genealogen zal welkom zijn om de citatie van de vele familienamen.

4) **ALGEMEEN. — F. de Tollenaere: Nogmaals verandzaden.** — Tijdschrift voor Nederlandse Taal- en Letterkunde, Deel LXXVIII, aflevering 1, Leiden, 1960, blz. 51-52.

Aanvulling van het artikel van de hand van schrijver deses verschenen in Het Land van Aalst, nr 5, 1959, blz. 137, onder de titel: « Verandzaden, een oud boerenwoord uit Zuid-Oostvlaanderen ».

GOTTEM a/Leie. **Valère Gaublomme.**

HET LAND VAN AALST

Tweemaandelijks tijdschrift

Voorzitter : Dr H. Vangassen, Steenweg op Denderhoutem, 53, Ninove (tel. (054)316.15).

Beheerder : Albert van Lul, de Nayerlaan, 51, Brussel 19 (tel. (02)44.61.22).

Redaktiesekretaris : E.H. J. de Brouwer, pastorij, Impe (tel. (053)233.61).

Recensiedienst : E.H. V. Gaublomme, pastoor, Gottem (tel. (051)630.80).

Ruildienst : Marcel Cornelis, Dwarsstraat, 21, Denderleeuw.

Prijs van het jaarabonnement voor leden : 100 fr., voor steunende leden : 200 fr. en voor ereleden : 500 fr., te storten op de postrekening « Het Land van Aalst », nr 5869.11. Gewoon losnummer (25 fr.) te bestellen bij de beheerder en te storten op voornoemde postrekening.

INHOUD VAN Nr. 5

1961

J. de Brouwer — Bijdrage tot de Geschiedenis van het Godsdienstig Leven en de Kerkelijke Instellingen in het Land van Aalst tussen 1550 en 1621 (slot) 217

Valère Gaublomme — Onze Bibliografie 268

Druk. « De Aankondiger », Dokter De Moorstraat, 6, Aalst - Tel. 248.18.